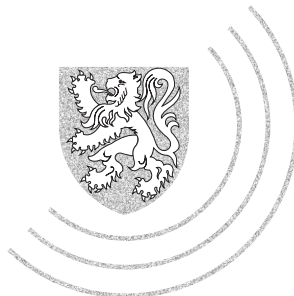

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

6 januari 2004

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Kris Van Dijck, Chris Vandenbroeke en Jan Loones –

**houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van
het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar, wat betreft het invoeren van een
opleidingsvergoeding bij de overgang van de ene sportvereniging naar de andere binnen
eenzelfde sportfederatie**

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door de heer Frans De Cock**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jo Vermeulen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Karlos Callens, Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Bob Verstraete ;

de heer Wilfried Aers, mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Hilde De Lobel ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Gilbert Vanleenhove ;

de heren Jozef Browaeys, André Denys, Jacques Devolder, Paul Wille ;

de heren Julien Librecht, Felix Strackx, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1894 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding	4
2. Toelichting door prof. dr. Stefan Kesenne, Universiteit Antwerpen.....	4
3. Toelichting door de heer Pieter De Tavernier, doctor-assistent Rechtsfaculteit Universiteit Antwerpen.....	6
4. Vragen van de commissieleden aan de heren Stefan Kesenne en Pieter De Tavernier....	7
5. Toelichting door de heer Jaime Andreu, hoofd van de cel Sport, afdeling Onderwijs en Cultuur van de Europese Commissie	10
6. Vragen van de commissieleden aan de heer Jaime Andreu.....	11
7. Standpunt van de heer Cyriel Coomans, voorzitter van de Koninklijke Basketbalbond....	12
8. Standpunt van de heer Hugo Daemen, voorzitter Vlaamse Basketballiga	14
9. Standpunt van de heer Jean Brebels, voorzitter, en de heer Fredrik Vandervennet, sporttechnisch coördinator Wielerbond Vlaanderen.....	14
10. Standpunt van de heer François De Keersmaecker, lid van het Uitvoerend Comité van de Koninklijke Belgische Voetbalbond	16
11. Vragen van de commissieleden aan de sportbonden	17
12. Standpunt van de heer Dirk De Vos, nationaal verantwoordelijke SPORTA vsb (Vereniging voor Sportbeoefenaars)	20
13. Standpunt van mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris.....	22
14. Toelichting door de heer Philippe Paquay, vertegenwoordiger van het Bloso	23
15. Toelichting door mevrouw Katrien Van Kets, vertegenwoordiger van de Vlaamse Sportfederatie	24
16. Vragen van de commissieleden aan de heren Dirk De Vos en Philippe Paquay en aan mevrouw Katrien Van Kets	24

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport organiseerde op 11 december 2003 een hoorzitting betreffende het voorstel van decreet van de heren Kris Van Dijk, Chris Vandenbroeke en Jan Loones houdende het invoeren van een opleidingsvergoeding voor de niet-professionele sportbeoefenaar bij de overgang van de ene sportvereniging naar de andere binnen eenzelfde sportfederatie.

1. Inleiding

De heer Jo Vermeulen, voorzitter : Aan de orde is de hoorzitting over jeugdopleidingen in de sport.

Het vertrekpunt is het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. Alle amateursporters kunnen binnen de door de Vlaamse overheid vastgestelde transferperiode vrij van club veranderen. Artikel 3, § 2, van het decreet is daar vrij duidelijk over. Hierdoor werd het voor de clubs nagenoeg onmogelijk nog een of andere vorm van opleidingsvergoeding te vragen aan sporters die de club verlaten.

Binnen de sportbonden werd sindsdien gezocht naar alternatieve mogelijkheden om toch goede opleidingen in de jeugdsport te financieren. Enkele jaren geleden sloot de Europese Commissie een protocol met de FIFA (Fédération Internationale de Football Association) en de UEFA (Union of European Football Association) met betrekking tot de transferpolitiek en de interpretatie van het arrest-Bosman. Daardoor zou het toch mogelijk worden om opleidingsvergoedingen te betalen. De sportfederaties hebben er sindsdien op aangedrongen de geest van deze overeenkomst vast te leggen in de Vlaamse wetgeving. Het is precies daarom dat de commissie voor Cultuur, Media, Jeugd en Sport deze hoorzitting heeft georganiseerd.

De hoorzitting valt uiteen in drie grote blokken. In een eerste blok geven we het woord aan de heer Jaime Andreu en aan de heer Yves Le Lostecque van de Europese Commissie. Ook de heer Pieter De Tavernier van de rechtsfaculteit Antwerpen en professor Stefan Kesenne, eveneens van de Universiteit Antwerpen, zullen in het eerste blok aan het woord komen. In een tweede blok zullen de verschillende bonden aan bod komen : de Koninklijke Basketballbond, de Vlaamse Basketballliga, de Wierlbond Vlaanderen en de Koninklijke Belgische Voetbalbond. In een derde blok geven we het woord aan vertegenwoordigers van SPORTA vsb,

het Kinderrechtencommissariaat en Bloso (commissariaat-generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openlucht recreatie).

De heer Felix Strackx : Ik heb een bedenking bij deze indeling in blokken. Het is mogelijk dat mevrouw Ankie Vandekerckhove hier een beetje de stem van de gebruikers zal vertolken. Voor de rest komen deze mensen hier echter helemaal niet aan bod.

De heer Jo Vermeulen, voorzitter : Ook de vertegenwoordigers van Sporta zullen deze situatie bekijken vanuit de belangen van de sporters. Overigens werd dit panel samengesteld bij de regeling van de werkzaamheden, in overleg met alle fracties. Aan uw bekommernis werd tegemoet gekomen door ook Sporta en het Kinderrechtencommissariaat uit te nodigen.

2. Toelichting door prof. dr. Stefan Kesenne, Universiteit Antwerpen

Professor Stefan Kesenne : Mijn uitgangspunt is dat een goede en brede jeugdopleiding erg belangrijk is in de sport. Hiervoor zouden meer middelen moeten worden uitgetrokken dan vandaag het geval is. Ik vertel dat omdat ik in het vervolg van mijn uiteenzetting de indruk zou kunnen wekken dat ik daar minder bezorgd om ben.

Door het arrest-Bosman van 1995 werd het transfersysteem afgeschaft. Aan het einde van zijn contract kon een speler dus vrij naar een andere club overgaan, zonder dat daarvoor enige vergoeding moest betaald worden.

Het bestaan van het transfersysteem vóór 1995 had een aantal clubs ertoe gebracht zich op jeugdopleidingen toe te leggen. Als men dankzij een goede jeugdopleiding een aantal sterspelertjes kon selecteren, kon men daarmee geld verdienen. Men kon die spelers immers voor een belangrijk transferbedrag verkopen aan een grotere club.

Het Vlaams decreet van 1996 was op het arrest-Bosman geïnspireerd. De niet-professionele sportbeoefenaar was op het einde van het seizoen vrij te gaan waar hij wilde, zonder dat daar enige vergoeding mocht tegenover staan.

Het arrest-Bosman werd na 1995 uitgehold door professionele clubs. De looptijd van de contracten werd verlengd tot 12 of 15 jaar. Zo kon men de

spelers blijven kopen en verkopen tijdens de hele duur van hun actieve loopbaan. In België werd de maximale looptijd van een contract beperkt tot vijf jaar. Deze bepaling werd nu trouwens overgenomen op internationaal niveau. Men probeerde het arrest-Bosman ook uit te hollen door de spelers, die het einde van hun contract naderden, onder druk te zetten om een nieuw contract te ondertekenen vóór het oude contract verlopen was. Indien de speler niet op dat aanbod inging, werd hij verwezen naar de B- of de C-kern.

De Europese Commissie was het niet eens met deze praktijken. Daarom heeft ze de FIFA onder druk gezet om een nieuwe transferregeling uit te werken. De regeling, die aldus werd uitgewerkt en die in 2001 van kracht werd, laat toe om ook voor spelers, die aan het einde van hun contract komen en die van club willen veranderen, een opleidingsvergoeding te vragen.

Ik zal niet ingaan op alle negatieve en positieve aspecten van de overeenkomst. Eén van de positieve aspecten is de vrijheid van de speler op mondiaal niveau. Er werd een stap terug gezet in vergelijking met het arrest-Bosman. Na dit arrest waren de spelers bij het verlopen van hun contract volledig vrij, zonder de verplichting een vergoeding te betalen bij de overgang. Nu wordt een verplichte opleidingsvergoeding ingevoerd.

Ik vind de overeenkomst die werd afgesloten tussen de FIFA en de Europese Commissie niet goed, aangezien ze naar mijn mening het transfersysteem langs een achterpoortje weer wil invoeren. De Europese Commissie heeft zich door de FIFA laten inpakken tijdens de onderhandelingen. Het systeem verbindt de opleidingsvergoeding aan de transfer van de speler. Een systeem dat de transfer van spelers regelt is echter totaal verschillend van een systeem dat handelt over opleidingsvergoedingen. Men probeert beide systemen te verbinden, maar dit is in strijd met het arrest-Bosman. Als een speler deze zaak aanhangig maakt bij het Europees Hof van Justitie, zal hij gelijk krijgen. Het arrest-Bosman bepaalt duidelijk dat er geen enkele hindernis mag zijn bij de overgang van een speler. Men verdedigt zich hiertegen door te beweren dat de speler mag gaan waar hij wil, maar er zal een opleidingsvergoeding moeten betaald worden. Ook dat is een rem op de mobiliteit van een speler.

De nieuwe regeling van de FIFA en de Europese Commissie handelt over bedragen die in geen enkele verhouding staan ten opzichte van de objectieve kosten van de opleiding van een speler. Men voert aan dat men vijftien spelers moet opleiden

om één topspeler te vinden. Daarom wordt de kostprijs van vijftien spelers aangerekend als één speler vertrekt en naar een andere club gaat. Ik vind dat, indien het inderdaad waar is dat slechts één speler op vijftien een topspeler is, dat niet afhankelijk is van de opleiding van de club maar van het talent van de speler. Daar heeft de club echter geen enkele verdienste aan. Men probeert gewoon het oude transfersysteem terug in te voeren onder een andere naam. In dit licht kunnen ook de verbrekingsvergoedingen beschouwd worden, die niets te maken hebben met de redelijke bedragen die voor de verbreking van een contract worden aangerekend in andere sectoren.

Wie moet dan de jeugdopleiding wel betalen? In eerste instantie zijn er de ouders van de jeugdspelers die een lidkaart van de club kopen. Voor opleiding in een sport moet betaald worden, maar de prijs moet democratisch blijven zodat men de aansluiting bij een sportclub niet voorbehoudt voor mensen die het kunnen betalen. Ten tweede moeten de sportfederaties zelf initiatieven nemen om de jeugdopleiding veilig te stellen. Dit is mogelijk door oprichting van een jeugdfonds, zoals in België werd aangetoond door de unitaire Basketbalbond en de huidige Vlaamse Basketballiga. Deze organisatie kent een intern systeem om jeugdopleidingen te vergoeden. Het jeugdfonds kan goede diensten bewijzen aan clubs die inspanningen doen op dit vlak. De derde bron van inkomsten voor de betaling van jeugdopleidingen is de overheid. Subsidies zijn verantwoord voor jeugdopleiding, aangezien een beroepsopleiding in alle andere sectoren eveneens door de overheid wordt betaald. Deze subsidies kunnen komen in de vorm van ondersteuning voor de jeugdfondsen die de federaties uitbouwen, of door de oprichting van een centrum naar analogie met het Franse Centre de Formation. Ook het Bloso kan jeugdopleidingen binnen een club stimuleren.

De Basketbalbond heeft een eigen systeem opgezet om de jeugdopleiding te financieren, dat niet gebonden is aan de overgangen van de spelers. Het jeugdfonds had ten tijde van de unitaire Basketbalbond een totaal budget van ongeveer 80 miljoen frank. Dit wordt verworven door bijdragen van de clubs, waarvan de grootte wordt bepaald door de grootte van de betrokken club en het niveau waarop men speelt. Het fonds wordt herverdeeld volgens bepaalde criteria, zoals het aantal jonge spelers dat men opleidt en de kwaliteit van de jeugdopleiding. Om deze kwaliteit te bepalen worden verschillende criteria gehanteerd, waaronder de professionaliteit van de coach en de verdere carrière van de spelers. Ook de Voetbalbond zou best

een fonds oprichten. Indien men de verhouding tussen de budgetten van de voetbalclubs en de basketbalclubs doortrekt, kan de Voetbalbond moeiteloos 1 miljard frank samenbrengen in een jeugdfonds.

De kosten van de jeugdopleiding worden altijd zwaar overdreven. In opdracht van de Vlaamse Basketballiga werd hierover een studie uitgevoerd. De gemiddelde kostprijs per speler per jaar bleek rond de 11.000 frank te schommelen. Als dergelijke bedragen betaald zouden moeten worden bij de overgang van een speler, kan men inderdaad beweren dat het gaat over een opleidingsvergoeding. Uit de studie blijkt ook dat de opbrengsten binnen de basketbalclubs via de jeugdopleiding groter waren dan de kosten. Ongeveer 80 procent van de opbrengsten werd gehaald uit lidgelden, het jeugdfonds en allerlei georganiseerde activiteiten.

Als conclusie kunnen we stellen dat we beter niet terugkeren naar het transfersysteem, en dat we ook van het huidige systeem van jeugdopleiding geen verkapt transfersysteem mogen maken.

De overeenkomst tussen FIFA, UEFA en de Europese Commissie verdient geen navolging. Ik heb de indruk dat daar in de voorliggende teksten toch op aangestuurd wordt, en dat men dat voorbeeld wil terugkoppelen naar de niet-professionele sportbeoefenaar. Dat is geen goed idee omdat dit het misbruiken van de speler door de clubs te gemakkelijk maakt.

De sportfederaties moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Als zij vinden dat jeugdopleiding belangrijk is, moeten ze er ook iets aan doen. De basketbalfederatie heeft, anders dan de Voetbalbond, na het arrest-Bosman niet staan klagen maar initiatief genomen. Haar oplossing was volledig legaal en kan bij uitbreiding de jeugdopleiding in belangrijke mate ondersteunen.

3. Toelichting door de heer Pieter De Tavernier, doctor-assistent Rechtsfaculteit Universiteit Antwerpen

De heer Pieter De Tavernier : Ik wil het voornamelijk over de juridische aspecten hebben, maar ik zal ook een aantal bedenkingen aanhalen die een beetje ruimer zijn.

Ik verontschuldig mijn collega Godfried Geudens van de Rechtsfaculteit Antwerpen. Hij heeft in grote mate bijgedragen tot de voorbereiding van deze uiteenzetting, maar is vandaag helaas ziek.

Betreffende de juridische omkadering van de problematiek van vergoedingen, sluit ik mij grotendeels aan bij de vorige spreker. Ook ik stel mij de vraag of het FIFA-reglement wel als voorbeeld kan dienen voor een voorstel van decreet. Ik verwijs naar één van de artikelen van dat FIFA-reglement waarin expliciet wordt vermeld dat opleidingsvergoedingen niet verschuldigd zijn voor de transfers waarbij de speler onveranderd het amateurstatuut behoudt of voor de transfers waarbij de niet-amateur weer amateur wordt, behalve wanneer de speler binnen de drie jaar opnieuw het statuut van niet-amateur verwerft.

Het voorstel van decreet behandelt expliciet de niet-professionele sportbeoefening. Daarom stel ik mij de vraag of dit voorstel, dat kadert in het Europese professionele voetbal, als voorbeeld kan dienen. Ik denk dat we andere wegen moeten zoeken die kunnen leiden tot vergoeding van de opleiding van jeugdspelers.

Het is belangrijk naar inkomstenbronnen te zoeken die aan de behoefte tot opleiding van jonge spelers kunnen voldoen. Maar met betrekking tot het UEFA-reglement 2002 rijzen er nog heel veel juridische vragen ; er moet zeker meer duidelijkheid komen. Het zou interessanter zijn naar andere principes op zoek te gaan. Ik denk daarbij aan samenwerking met en sponsoring door lokale ondernemingen.

Bij de invoering van een opleidingsvergoeding moeten toch een paar bedenkingen gemaakt worden. Het is belangrijk de voorliggende ontwerp-tekst te toetsen aan de Europese rechterlijke mogelijkheden en beperkingen. Het creëren van een volwaardig sportaanbod voor jongeren en de mogelijkheid tot jeugdopleiding zijn van zeer groot belang, maar de reglementering moet juridisch correct zijn. Het UEFA/FIFA-reglement is op dat vlak niet heel duidelijk. Er zijn wel afspraken tussen de UEFA, de FIFA en de Europese Commissie, maar het Europees Hof heeft daar nog geen uitspraken over gedaan. Of het reglement beantwoordt aan de Europese mededingingsregels is niet zeker.

Als een jurist een reglement moet beoordelen is het noodzakelijk dat de criteria zeer duidelijk gesteld zijn. “Een opleidingsvergoeding is een vergoeding van de door de club gemaakte kosten voor de opleiding van een speler die die club verlaat” is een zeer vage omschrijving. Bovendien is ze moeilijk controleerbaar, en is er gevaar dat het geld voor andere doeleinden of verkeerd wordt gebruikt reëel.

Nochtans bevat het voorstel positieve dingen. De decreetgever is zich duidelijk bewust van de problematiek. Er wordt gesuggereerd rekening te houden met de duur van de vorming, de werkelijke kosten en het objectief vaststellen van de bedragen voor de opleiding door de erkende sportfederatie. Anderzijds bepaalt het voorstel dat men geen rekening mag houden met het sportniveau van de leden. Toch stellen zich problemen op het vlak van de uitvoerbaarheid. Hoe zal men objectieve bedragen vaststellen ? Dat is niet eenvoudig. Enerzijds zou men kunnen kiezen voor een geïndividualiseerde benadering door de effectieve kosten per speler te berekenen. Dit houdt echter veel administratieve rompslomp in en maakt fraude gemakkelijk. Anderzijds kan men opteren voor het vastleggen van bedragen vanuit de federatie. Daarvoor moet men erin slagen een gemiddelde te vinden voor een aantal clubs van eenzelfde niveau ; de samenwerking van armere en rijkere voetbalclubs van eerste klasse ligt nochtans niet voor de hand.

In hoeverre komt het voorstel van decreet tegemoet aan de eigen doelstellingen ? Er is inderdaad een tendens om de kosten van de opleiding op de een of de andere manier te compenseren. De vraag of dit noodzakelijkerwijs moet samenhangen met het wegvallen van transfervergoedingen blijft open. Ik verwijs hiervoor naar de opmerking van de heer Coomans tijdens een hoorzitting op 11 juni 1996, waarin hij wees op het feit dat het innen van lidgelden ten bedrage van 10.000 frank voor de ouders onhoudbaar is. Indien de opleidingsvergoeding niet realiseerbaar blijkt, zullen we opnieuw met de problemen rond de lidgelden geconfronteerd worden. De effecten van hogere lidgelden moeten ten gronde onderzocht worden.

Ook de grensoverschrijdingen zorgen voor problemen. Tot nog toe was er een Vlaams decreet en een Franstalig decreet. Aan Franstalige kant zijn al een tijd opleidingsvergoedingen voorzien, terwijl men daar aan Vlaamse kant nog aan sleutelt. Bovendien moeten we er rekening mee houden dat spelers bijvoorbeeld zouden kunnen overgaan van een Vlaamse naar een Nederlandse club.

Het probleem van de controle op de criteria zal hoe dan ook blijven rijzen. Het is vrij gemakkelijk om regelingen uit te werken, er criteria aan te verbinden en strikte voorwaarden te stellen, maar alles moet ook gehandhaafd kunnen worden. Rechtcreëring is iets anders dan rechthandhaving.

De voorgestelde regeling zou nevenwerkingen kunnen hebben. Als voorbeeld neem ik een bevoorrechte jeugdspeler die echter nooit de top zal

bereiken. Doordat zijn ouders verhuizen moet hij op zoek naar een nieuwe sportclub. Zal zijn nieuwe club bereid zijn een opleidingsvergoeding te betalen ? Uiteindelijk zal iemand met zijn talent de nieuwe club nooit enige uitstraling bezorgen.

Afsluitend wil ik nog enkele juridisch-technische opmerkingen maken. De bepalingen uit het UEFA/FIFA-reglement tonen aan dat een opleidingsvergoeding berekenen niet eenvoudig is. Toch moet voor duidelijkheid gezorgd worden. De Vlaamse Gemeenschap zal buitenspel gezet worden als zij geen afspraken maakt met de andere Belgische gemeenschappen en met de buurlanden.

Dit voorstel van decreet verplicht de opleidingsvergoeding in de begroting op te nemen. De doelstelling daarvan is duidelijk, maar enkele eenvoudige boekhoudkundige ingrepen volstaan om de opleidingsbegroting op het oude niveau te houden. Niet elke vereniging zal de opleidingsvergoedingen gebruiken om de eigen opleiding te verbeteren.

Ik hoop dat men enerzijds rekening zal houden met deze juridische, technische en algemene opmerkingen en anderzijds kiest voor een regeling die de Europese toets doorstaat.

4. Vragen van de commissieleden aan de heren Stefan Kesenne en Pieter De Tavernier

De heer Kris Van Dijck : Ik heb nog nooit zo'n eenvoudig voorstel van decreet ingediend want het is de vertaling van een decreet uit een andere gemeenschap. Waarom kan in de Vlaamse Gemeenschap niet wat in de Franse Gemeenschap wel kan ? Waarom zijn de voorschriften van de Franse Gemeenschap niet in tegenspraak met de Europese regelgeving ? Wallonië beslist daar autonoom over, maar omdat veel competities nog op Belgische leest zijn geschoeid, kan dat tot competitievervalsing leiden.

Het reglement van de KBVB bevat wel objectieve normen over de opleidingsvergoeding. De heer De Tavernier en de heer Kesenne spreken elkaar op dat vlak overigens tegen. De decreetgever kan de sportfederaties evenmin verplichten samen te werken. Wij kunnen hun alleen de vrijheid daartoe geven. Waarom zou een sportfederatie niet tot een Europese koepel kunnen toetreden waarin over dit onderwerp onderlinge afspraken worden gemaakt ?

De heer André Denys : Een politicus moet elk probleem aanpakken op een manier die juridisch klopt

en tegelijk maatschappelijk aanvaardbaar is. Precies daarom begrijp ik niet waarom een opleidingsvergoeding vergeleken wordt met een verkapt transfersysteem. Elke politicus vindt een opleidingsvergoeding maatschappelijk verantwoord – als het juridisch kan – omdat kwaliteitsvolle jeugdsport belangrijk is.

Kwaliteitsvolle jeugdsport veronderstelt een jeugdtrainer en dat brengt uiteraard kosten met zich mee. Voor de sprekers moeten die extra kosten betaald worden door de overheid, de sponsors en de ouders. De ouders betalen echter al inschrijvingsgeld. De overheid levert al een fenomenale inspanning. Desondanks slaagt men er niet in de jeugdopleiding financieel rond te krijgen. De enige bron van inkomsten zijn opleidingsvergoedingen. Jeugdopleiding zal tot succes leiden als een jonge speler prof wordt. Waarom kan men geen afspraak maken over een vergoeding ?

Het FIFA-reglement is gebaseerd op een akkoord tussen de Europese Commissie en de UEFA. De Europese Commissie wordt juridisch en administratief meer dan behoorlijk geadviseerd. Als de Europese Commissie akkoord gaat met het FIFA-reglement, wie zijn wij dan om daaraan te twijfelen ? Het Hof van Justitie heeft er zich inderdaad nog niet over uitgesproken, maar dat is omdat niemand klacht heeft ingediend.

Een opleidingsvergoeding wordt algemeen, maatschappelijk, juridisch en politiek aanvaard. Sedert 1996 maakt de jeugdopleiding een moeilijke tijd door. Ondanks alle inspanningen is het voor voetbalploegen nog altijd interessanter buitenlandse spelers aan te trekken. De evolutie in het wielrennen is heel positief, maar veel clubs zien hun beste elementen vertrekken naar clubs die geen opleiding organiseren. Welke economische bezwaren zijn er tegen een opleidingsvergoeding ?

Voor voetbalploegen op de taalgrens ervaren welkelijks dat de situatie in Wallonië anders is dan in Vlaanderen. Het is niet mijn bedoeling het oude transfersysteem opnieuw leven in te blazen. Wij zijn voorstander van een redelijke opleidingsvergoeding. Er zijn verschillende mogelijkheden. Waarom vindt de heer Kesenne het Jeugdfonds van de basketbalbond wel goed ?

De heer Felix Strackx : Ik ben het helemaal eens met de heren Kesenne en De Tavernier.

We discussiëren over een vals probleem. Het gaat louter over de herverdeling van geld tussen de clubs. Het betreft dus een interne aangelegenheid

van de clubs, waarin de overheid zich niet hoeft te mengen. De overheid moet er enkel voor zorgen dat de belangen en de vrijheid van de sportbeoefenaar gevrijwaard blijven en dat de sport en de jeugdopleiding betaalbaar zijn. Door dit voorstel komen er geen nieuwe middelen, maar worden de huidige middelen alleen herverdeeld.

Het is eigenaardig dat het gejammer over de kosten van een opleiding en het recht op een vergoeding alleen in de sportwereld weerklinken. Er is geen enkele muziekvereniging die een vergoeding heeft geëist voor de opleiding van Helmut Lotti. ID21 heeft evenmin een vergoeding gekregen voor de politieke opleiding van de heer Vincent Van Quickenborne.

De voornaamste bestaansredenen van sportclubs is niet de opleiding van jonge spelers, dan zouden het immers scholen zijn. Het doel van een sportclub is het organiseren van of deelnemen aan competities. Om daarin goede resultaten te halen is het nodig om de leden op te leiden.

Op maatschappelijk vlak primeert de vrijwaring van de vrijheid van de jeugdspelers. Door dit voorstel komt dat in het gedrang.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het FIFA-reglement en de regeling in Wallonië kunnen enkel gedoogd worden omdat er nog geen controle door het Hof van Justitie geweest is. Volgens het Hof van Justitie kan opleiding niet vergoed worden. De Europese Commissie heeft daarop nog geen enkele uitzondering geformuleerd. De overeenkomst tussen de FIFA en de Europese Commissie heeft dus geen enkele rechtskracht, want de regel van vrij verkeer van personen blijft geldig. Daarop heeft het Hof van Justitie zich trouwens gebaseerd. Klopt dat, of ben ik een aspect vergeten ?

De heer Johan Sauwens : In de staten-generaal van de sportclubs is gezegd dat het aantal sportclubs daalt. Is dat zo in Vlaanderen ? Is dat een trend in Europa ? Wat is de oorzaak ervan ? Hebben de gestegen werkingskosten van de clubs en de financieringsproblemen, van onder meer de jeugdopleiding, een invloed ?

Professor Stefan Kesenne : Ik zal niet in detail ingaan op de juridische vragen, want dat is mijn domein niet. De Vlaamse en Waalse regelgevingen verschillen inderdaad grondig. Het klopt dat de Waalse regels niet conform de Europese richtlijnen zijn. Er is inderdaad behoefte aan een uniforme regeling in beide landsdelen. Het verschil leidt immers tot allerlei problemen, zeker bij clubs in de

buurt van de taalgrens. Ik vind niet dat we het slechte voorbeeld van Wallonië moeten volgen, maar wel onze eigen regelgeving op punt stellen, zodat die juridisch correct is. Ik verwacht dat de Waalse regeling tot juridische problemen zal leiden als spelers van hun rechten gaan gebruik maken en bij conflicten tussen clubs en spelers.

Ik ben het eens met de heer Denys dat kwalitatief hoogstaande jeugdopleiding belangrijk is. Ik vind ook dat jeugdopleiding moet vergoed worden. Ik heb enkel bedenkingen bij het systeem. Juristen vertellen mij dat het een probleem is dat vergoeding van jeugdopleidingen gekoppeld wordt aan de overgang van een speler. Het is onnodig om dat onzekere, misschien zelfs illegale, denkspoor te volgen als er andere systemen bestaan.

Het betreft hier een herverdeling van middelen onder clubs. Clubs met een goede jeugdopleiding krijgen meer geld dan clubs die geen jeugdopleiding hebben. Dat systeem bestaat ook in het basketbal maar is dan niet gekoppeld aan een overgang. Dat vormt geen enkel juridisch probleem. De basketbalbonden hadden vroeger een ander systeem, gekoppeld aan transfers. Dat is getoetst en bleek juridisch niet correct.

Waarom een juridisch onzeker systeem hanteren, terwijl er een ander systeem mogelijk is, dat evengoed de middelen herverdeelt? Daarenboven kan het huidige voorstel een bron van misbruiken zijn. Er ontstaat immers weer een ongezonde machtsverhouding tussen spelers en clubs. Een club, die een speler wil behouden, kan de opleidingskosten zo hoog maken, dat de speler niet weg kan. Ik ben meer bekommerd om het lot van de speler dan om het lot van de club. Ik heb immers te veel de scheve machtsverhouding tussen club en speler ervaren.

Het arrest-Bosman is vooral gewonnen op basis van financieel-economische argumenten. Als econoom ben ik voorstander van de bevordering van de mobiliteit van spelers. Een goede speler rendert beter in een goede club. Zijn carrière mag niet beknot worden door een systeem van jeugdopleidingsvergoedingen te koppelen aan de transfer. In economische termen wordt dat: laat de speler spelen waar zijn productiviteit het hoogst is, want dat verhoogt de welvaart van de samenleving en dus ook de sport. Topspelers, die thuishoren in een topclub, moeten niet gebonden zijn aan een bepaalde club door een transfersysteem of een verkapt transfersysteem. Dat is niet in het belang van de speler en maatschappelijk niet verantwoord.

De federaties moeten dus inderdaad onder druk komen te staan om zelf een intern herverdelingsstelsel op punt te stellen dat tegemoet komt aan de behoeften van de jeugdopleiding.

Ik denk dat de overeenkomst tussen de FIFA en de Europese Commissie inderdaad mank loopt. De meeste juristen spreken van een misbaksel, dat juridisch nog veel problemen zal opleveren. Het is inderdaad nog nooit juridisch getoetst. Er is trouwens een precedent. De heer Delors, voormalige voorzitter van de Europese Commissie, heeft het illegale transfersysteem jarenlang gesteund. Het is dus niet omdat de commissie toegegeven heeft aan de FIFA, dat het juridisch correct is. De FIFA heeft gewoon zijn slag thuisgehaald en heeft de clubs opnieuw in een machtspositie tegenover de spelers gebracht. Dat is maatschappelijk niet verantwoord.

Het transfersysteem is trouwens levendiger dan ooit. Er worden meer dan ooit spelers gekocht en verkocht tussen de clubs, gewoon omdat men spelers verkoopt tijdens de duur van het contract. Door de scheefgegroeide verhouding tussen clubs en spelers ontstaan dergelijke mistoestanden.

De heer Pieter De Tavernier : Ik ben niet van plan om gas terug te nemen, maar kan misschien wel enige nuances aanbrengen. Het is niet omdat ik me als jurist voorzichtig opstel ten aanzien van dit voorstel van decreet, dat ik de geest en de goede bedoelingen ervan in twijfel trek. Elk initiatief om de opleiding van jonge spelers te verbeteren, moet gesteund worden.

Het is zeker niet de bedoeling om te beweren dat de overeenkomst tussen de Europese Commissie lichtzinnig of zonder deskundige juristen opgesteld is.

Ik ben geen specialist op het vlak van transfers, wel in andere takken van het sportrecht. Zolang er geen duidelijkheid bestaat over de juridische waterdichtheid van het reglement, moet de decreetgever voorzichtig zijn om op de situatie vooruit te lopen. Er moet eerst een klacht geformuleerd worden, vooraleer het Europees Hof van Justitie een uitspraak zal doen over het probleem van de opleidingsvergoedingen. Zolang dat niet is gebeurd, kan men de criteria, die in het FIFA-reglement zijn opgesomd, toetsen op hun juridische haalbaarheid. Een aantal juristen hebben op dat punt blijkbaar al vragen. Men moet dan ook extra voorzichtig zijn om zonder concrete invulling een decreet in te voeren, dat nadien kan worden afgeschoten omdat het de vrije overgang van de ene naar de andere sportclub kan belemmeren.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het FIFA-reglement en het decreet in Wallonië zitten op dezelfde lijn. Men heeft de uitspraak van het Europees Hof van Justitie niet gevolgd. Dat Hof stelde zeer duidelijk : geen opleidingsvergoeding. Wat is de rechtsgrond om te zeggen dat het FIFA-reglement boven de algemeen geldende Europese regelgeving inzake de vrijheid van diensten staat ? Is er een beslissing of een akkoord van de Europese Commissie ? In welke mate bindt dat het Europees Hof van Justitie voor volgende uitspraken ? Zover ik weet, zijn er onderhandelingen geweest en is er een handtekening van de commissaris. Wat is de juridische draagwijdte daarvan ?

De heer Pieter De Tavernier : Er is een overeenkomst tussen de FIFA-UEFA enerzijds en de Europese Commissie anderzijds. De toetsing door het Europees Hof van Justitie is nog niet gebeurd. Als een voorzichtig jurist geef ik de raad om niet vooruit te lopen op een tekst die de toetsing nog niet heeft doorstaan en waarvan een aantal juristen hebben gezegd dat er onduidelijkheid bestaat over criteria, controle, handhaving en dergelijke. De decreetgever begeeft zich met voorliggend voorstel, hoe goed de intenties ook zijn, op glad ijs.

Professor Stefan Kesenne : Ik heb weinig informatie over het feit dat aantal clubs daalt. Ik weet dat het aantal leden vermindert. Ik heb dan ook weinig zicht op de oorzaken ervan. Bloso beschikt wel over die gegevens.

5. Toelichting door de heer Jaime Andreu, hoofd van de cel Sport, afdeling Onderwijs en Cultuur van de Europese Commissie

De heer Jaime Andreu : Ik ga de visie van de Europese Commissie over de transfer schetsen. Er zijn drie categorieën van problemen die te maken hebben met het vrij verkeer.

Een eerste categorie vormen de professionelen. Wie is een professioneel ? Dat is de vraag. Het Europees Hof van Justitie stelt in het arrest-Deliège over het vrij verkeer dat het niet volstaat dat een federatie zegt dat er alleen maar amateurs zijn en dat het Verdrag van Rome moet worden toegepast. De rechtbanken, ofwel de nationale rechtbanken ofwel het Europees Hof van Justitie, bepalen of er al dan niet een beroepsrelatie is. Voor het Hof van Justitie is het begrip ruimer dan in de sportsector het geval is (een persoon die drie keer per week in

een club traint, die naar de competitie gaat met die club en die stage loopt). Volgens het Hof is er zelfs met een kleine tegenprestatie sprake van een beroepsband.

Het arrest-Bosman ligt aan de basis van het vrij verkeer. Dat heeft erop gewezen dat elke professionele voetballer een werknemer is en recht heeft op vrij verkeer dat niet door een transfer mag worden beperkt. Het arrest-Bosman en het verslag van de advocaten-generaal wijzen evenwel op de eigenheden van de sportwereld. Men erkent dat het mogelijk is om andere formules te vinden om opleiding te ondersteunen of aan te moedigen. Het mag niet gaan om restrictieve formules. Dat wil zeggen dat men met de formules niet mag beletten dat jonge spelers van de ene naar de andere club gaan.

Door de beperking van het vrij verkeer legt de FIFA beperkingen op aan de mededinging. Dat is de reden waarom dat onderwerp is onderzocht door toenmalig commissaris Van Miert en zijn opvolger, en het Directoraat-Generaal van de Mededinging een voortrekkersrol heeft gespeeld.

Er is geen akkoord. De FIFA deelt in een brief mee dat het zijn reglement heeft veranderd en vraagt de zegen van de Europese Commissie. Die laatste heeft dat gedaan en gezegd dat er inzake de mededinging geen onverenigbaarheid is.

De Commissie kan geen garanties geven inzake het respect van het vrije verkeer. Het Hof van Justitie heeft ons in dat verband op de vingers getikt : de interpretatie van het vrije verkeer is zijn bevoegdheid, niet die van de Commissie. Een speler kan bij het Hof van Justitie beroep aantekenen. Zolang dat echter niet gebeurt, blijven deze regels gelden, hoewel er een zekere ontevredenheid bestaat bij de spelersvakbonden, omdat het opleidingssysteem de opleiding niet compenseert. Dit alles geldt alleen voor het voetbal. Voor andere sporten is er nooit een klacht ingediend.

Samenhangend daarmee is er het probleem van de EU-uitbreiding : wat gebeurt er met de sportbeoefenaars van de nieuwe lidstaten ? Voor de inwoners van de nieuwe lidstaten is er een overgangperiode van toepassing : het totale vrije verkeer geldt voor hen pas vanaf 2011. Ondertussen zal wel het arrest-Kolpak moeten worden toegepast : aan de spelers van die landen die op een gewettigde wijze in de lidstaat verblijven, mag geen beperking opgelegd worden.

Een ander probleem is dat van het verblijfsrecht. Een inwoner van een lidstaat die zich in België wil vestigen, heeft dezelfde sociale rechten. Sport is een sociaal recht en dus mag er geen discriminatie zijn in functie van de nationaliteit. Studenten die in België verblijven met een Erasmusbeurs kunnen momenteel geen sport beoefenen. We bestuderen dit probleem. Ik hoop dat we daarvoor een oplossing vinden, misschien een Europees compromis.

Dan is er het probleem van de derde landen. Onze staats- en regeringsleiders streven een toenadering na met bepaalde Afrikaanse landen en landen uit het Middellandse-Zeegebied. De akkoorden van Cotonu zijn gebaseerd op de verdragen die gesloten zijn met de staten die nu tot de EU zullen toetreden. Zij moeten op dezelfde manier geïnterpreteerd worden als het arrest-Kolpak. Het verdrag moet tot meer klaarheid leiden.

In heel de materie van het vrije verkeer heeft het Hof van Justitie het laatste woord. Vorig jaar heeft men een beslissing genomen ten gunste van de Franse profclubs om de opleiding te verbeteren. We proberen een zeker evenwicht te behouden en, in de mate dat dat verzoenbaar is met het verdrag, toch een aantal eigenheden van de sportwereld te vrijwaren.

Stel u voor : een Vlaams gezin, waarvan de zoon in een sportclub speelt, verhuist van Hasselt naar Kortrijk. De jongen kan zonder probleem van school en muziekconservatorium veranderen maar niet van sportclub. Daar moet over nagedacht worden. De regels van de federaties zijn niet meer aangepast aan deze wereld met een toenemende mobiliteit

Uit de laatste eurobarometer inzake sportbeoefening, te raadplegen op het Internet, blijkt dat 67 procent van de Europeanen spontaan sporten. Het aantal Europeanen dat sport beoefent in een traditionele club, vermindert en het aantal dat naar fitnesscentra gaat, neemt toe. Men moet dus niet altijd aan 'Bosman' denken als bron van alle problemen, men moet ook denken aan de nieuwe sportvormen, die bijvoorbeeld in de fitnesscentra ontstaan.

6. Vragen van de commissieleden aan de heer Jaime Andreu

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het voorbeeld van Hasselt en Kortrijk heeft me wel geboeid. Wij staan echter voor de volgende vraag : een club die heel veel inspanningen doet voor jeugdopleiding, krijgt

daar geen tegemoetkoming voor als andere clubs jongeren wegplukken. Is het juridisch mogelijk een opleidingsvergoeding in een decreet op te leggen ? Het Hof van Justitie is met zijn arrest-Bosman duidelijk : het mag niet. Het reglement van de FIFA zegt nu dat het wel kan. Wat is de juridische kracht of impact van de commissie die dit reglement goedkeurt en goedgekeurd heeft ? Ik heb vernomen dat er briefwisseling is die een soort akkoord daarover bevestigt. Is dat een eenzijdige briefwisseling vanuit de FIFA, of integendeel een brief van een commissaris of de Commissie die akkoord gaat met dat reglement ? Is het een inhoudelijke verbreding van het artikel 48, om aan te geven dat er geen verstoring van concurrentie is in een bepaalde mate van opleidingsvergoeding ? Ik heb problemen met de impact, de juridische draagwijdte van de houding van de Commissie ten opzichte van het FIFA-reglement. Ik wil als decreetgever in het Vlaams Parlement geen onwettige dingen doen.

De heer André Denys : Vóór uw komst stond ik zeer positief ten opzichte van de Europese Commissie, met een administratie op zeer hoog niveau en goede intenties. Na uw betoog ben ik wat onzeker geworden. Twee uitspraken hebben me getroffen. U hebt allereerst gezegd dat men het UEFA-reglement aanvaardt maar dat dat geen akkoord is.

Het verwondert mij dat het voorstel wel bekeken werd vanuit het oogpunt van de mededinging maar niet vanuit dat van het vrij verkeer, zeker als men bedenkt dat niet minder dan drie commissarissen met uiteenlopende bevoegdheden erbij betrokken waren : mevrouw Reding van Onderwijs en Cultuur, mevrouw Diamantopoulou van Sociale Aangelegenheden en de heer Monti van Mededinging. Men had kunnen verwachten dat zij, bij het onderzoek van het probleem, rekening hadden gehouden met het arrest-Bosman, dat het tegelijk heeft over de mededinging én het vrij verkeer. De vraag rijst of het voorstel staande zal blijven voor een rechtbank. Terwijl de hele sportwereld toekijkt, had men voor een duidelijker antwoord moeten zorgen. Kwalitatieve sportopleidingen voor jongeren vereisen een opleidingsvergoeding. Ik ben ontgoocheld dat de commissie zich niet formeler uitsprak.

De heer Jaime Andreu : Wij moeten allen samen nadenken over de financiering van de clubs. Het nieuwe juridische kader staat clubs niet langer toe spelers te verhandelen om vorming te financieren. Om het hoofd te bieden aan die problemen hebben Engelse clubs, die niet de traditie van overheidssteun kennen, al lang een hele financiële engineering ontwikkeld. Nochtans zijn zij over het algemeen financieel niet minder solide dan de continen-

tale clubs. Het Franse systeem van staatssteun aan professionele clubs werd inmiddels goedgekeurd. En waarom zou BMW zich met vorming mogen bezighouden en Bayern München niet ? Het komt erop aan nieuwe financieringsbronnen aan te boren en daarin ook de rol van de overheid te bepalen.

Ik ben het niet eens met de zienswijze van mevrouw Van Hecke over het arrest-Bosman. Volgens mij laat het arrest wel degelijk de deur open voor opleidingsvergoedingen, op voorwaarde dat ze spelers niet verhinderen van club te veranderen als zij dat willen en er geen akkoord is over het bedrag. De opleidingsvergoeding mag niet verbonden zijn met de transfer. We moeten formules vinden om de legitieme toekenning van een deel van de meerwaarde van een speler aan de club, die de vorming gaf, te regelen.

Wij kunnen geen garanties geven dat het reglement van de FIFA ook voor het Europees Hof staande blijft. Wij zijn ervan overtuigd dat het voorstel verdedigbaar is en dat wij daarbij goede argumenten, gebaseerd op de jurisprudentie van het Hof zelf, kunnen aanvoeren, maar het is niet zeker dat wij ook gelijk zullen krijgen. Toch zijn wij met het cascadesysteem voor opleidingsvergoedingen op de goede weg. Bij de toepassing kunnen natuurlijk conflicten ontstaan en het is mogelijk dat daarbij een nationale rechtbank een prejudiciële vraag richt aan het Europees Hof. De afloop daarvan is zoals gezegd onzeker. Wij kunnen geen waterdichte garanties geven. Trouwens, zelfs als er een akkoord was, dan nog kan zich voordoen dat het in een bepaald geval geschonden wordt en dan moet het Europees Hof opnieuw tussenkomen. Het is jammer dat het in de praktijk niet altijd gebeurt dat er geld naar de oorspronkelijke, vormende club gaat, hoezeer Europees Commissaris mevrouw Reding daar ook voor pleitte. Maar ik blijf erbij dat het voorstel goed is voor de vormende club én dat het verdedigbaar is.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Artikel 15 van het FIFA-reglement heeft het duidelijk over een opleidingsvergoeding naar aanleiding van de verandering van club, maar het arrest-Bosman verbiedt dat. Beide staan tegenover elkaar. De redenering van de commissie lijkt te zijn : als het gaat om beperkte opleidingsvergoedingen, is er geen sprake van concurrentievervalsing, wordt het vrij verkeer niet gehinderd en is een en ander wél in overeenstemming met artikel 48 van het Europees Verdrag. Is dat uw standpunt en wilt u dat verdedigen ?

De heer Jaime Andreu : Het arrest-Bosman verbiedt de transfervergoedingen, maar niet de opleidingsvergoedingen, integendeel. Het heeft deze mogelijkheid opengelaten op voorwaarde dat die proportioneel en gerechtvaardigd is.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Artikel 15 is duidelijk. Telkens er een transfer gebeurt van de ene club naar de andere, moet er een vergoeding worden betaald.

De heer Jaime Andreu : Dit is verbonden aan een transfer.

De heer André Denys : Ik wil verwijzen naar het geval van Roy Macai die getransfereerd werd van een Spaanse ploeg naar Bayern München. Flevoland, de ploeg die hem heeft opgeleid, heeft bij die gelegenheid een vergoeding gekregen voor de verstrekte opleiding. Is dat conform ?

De heer Jaime Andreu : Voor de Europese Commissie is dat conform. Indien men wil weten of het ook conform is volgens de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie, dan moet men zich tot dat Hof richten. Het Europees Hof van Justitie staat ons niet toe garanties te geven.

We hebben het niet over een transfer op het einde van het contract, want op dat ogenblik is de speler vrij. Het is een vergoeding omdat men een contract voortijdig verlaten heeft. Wij menen dat het goed is dat een deel van de meerwaarde van de speler terugbetaald wordt aan de club die de speler heeft opgeleid. We menen dat dit conform is met het arrest-Bosman. Men kan dit bekijken binnen de evolutie van de professionele sport in Europa. De vergoeding mag geen discriminatie inhouden en ze mag niet disproportioneel zijn. Alleen het Europees Hof van Justitie kan zich hierover uitspreken. Wij menen dat in dit geval aan de voorwaarden voldaan werd. U kan dus de vraag stellen aan het Europees Hof. Het is echter niet bij voorbaat duidelijk of u deze zaak zal winnen.

De voorzitter : Ik dank de heer Andreu voor zijn bijdrage. Ik nodig hem uit de verdere discussie te volgen.

7. Standpunt van de heer Cyriel Coomans, voorzitter van de Koninklijke Basketballbond

De heer Cyriel Coomans : Elk initiatief dat ertoe strekt de jeugdopleiding van sportclubs te financieren, is lovenswaardig. Een opleidingsvergoeding kan de sportclubs motiveren om een doorgedreven

jeugdwerking in te voeren. De vraag is echter of het betalen van een bepaald bedrag door de nieuwe club aan de club die een speler heeft opgeleid, de ideale oplossing is.

Het voordeel van deze formule is natuurlijk wel dat de club een financiële vergoeding krijgt voor de verstrekte opleiding, wanneer de speler vertrekt naar een andere ploeg. De formule heeft echter ook nadelen. De clubs die aan opleiding doen, ontvangen geen tegenprestatie voor de spelers die bij de club blijven. Een niet-getalenteerde speler die in een andere club wil gaan spelen zal in zijn vrijheid beperkt worden, vermits geen enkele ploeg voor deze speler een opleidingsvergoeding zal willen betalen. Het loskoppelen van deze vergoeding van de overgang van de ene club naar de andere zal niet zo eenvoudig zijn, vermits de club waar de speler naartoe gaat, de speler nog altijd moet accepteren. Deze vergoeding zal de clubs ertoe aanzetten zich te beperken tot de opleiding van talentvolle spelers en zal geen stimulans zijn voor een jeugdwerking in de breedte.

Wij menen dat binnen de formule van het jeugdfonds middelen kunnen worden verzameld voor de jeugdwerking, waarbij er ook gelden ter beschikking zijn voor de opleiding van niet-getalenteerde sportbeoefenaars. Anderzijds wordt zo ook de totale vrijheid van de sportbeoefenaar gegarandeerd.

In het basket hebben we reeds verschillende jaren ervaring met het jeugdfonds. We hebben dit fonds verfijnd, onder meer op basis van de vonnissen die in de beginperiode werden uitgesproken. Nu is het jeugdfonds een juridisch aanvaard instrument. Bij de oprichting hebben we ons gebaseerd op de uitspraak van advocaat-generaal Otto Lens, op het decreet en op gerechtelijke uitspraken over de niet-betaalde sportbeoefening in Vlaanderen en Wallonië.

Het systeem is gebaseerd op de solidariteit tussen alle clubs van provinciaal tot eerste nationaal. Elke club stort jaarlijks een bepaald bedrag in het jeugdfonds. Dit bedrag varieert van 1.000 Belgische frank in de laagste afdeling tot 1.350.000 Belgische frank in eerste nationale.

Het totale bedrag van het jeugdfonds, ongeveer 80 miljoen Belgische frank, wordt dan herverdeeld tussen de verschillende actoren die zich met jeugdopleiding bezighouden. Voor de provinciale, landelijke en nationale jeugdopleiding is er een bedrag van 12 miljoen Belgische frank, voor iedere jeugd ploeg die de clubs in competitie inschrijven is er een bedrag van 10.000 Belgische frank, voor de ad-

ministratie en organisatie van het jeugdfonds is er ongeveer 2 miljoen Belgische frank, en het saldo, een bedrag van 31 miljoen frank, is bestemd voor de clubs die de spelers opgeleid hebben, rekening houdend met de afdeling waar de speler op dit ogenblik actief is.

In dit systeem recupereert elke club met een goede jeugdwerking een bedrag dat hoger is dan het bedrag dat hij aan het jeugdfonds heeft gestort. Een club zonder jeugdwerking of met een slechte jeugdwerking recupereert minder. In dit systeem ontvangt de club door de forfaitaire tussenkomst per jeugd ploeg ook een vergoeding voor de jeugdopleiding van de spelers die bij de club blijven.

De decreetgever zou een jeugdfonds kunnen creëren. Op dit moment wordt ons jeugdfonds enkel gespijsd door de solidariteit van de clubs. Het zou goed zijn indien ook de overheid subsidies rechtstreeks in het jeugdfonds stort. Tot slot zouden wij ook bijdragen van sponsors naar het jeugdfonds willen afleiden door hen een extrafiscaal voordeel te verlenen indien zij geld storten in het jeugdfonds in plaats van borden rond de terreinen te plaatsen. Eventueel kunnen nog andere inkomstenbronnen gevonden worden. Indien het jeugdfonds inkomsten verwerft, kan een toebedeling gemaakt worden voor clubs die aan jeugdwerking doen. Hierbij kan rekening worden gehouden met het aantal jeugdspelers, het aantal gekwalificeerde trainers, de wijze van begeleiden en enkele andere parameters. Vanuit het jeugdfonds kan men de kwaliteit van de jeugdopleiding organiseren en de aantrekkingskracht van de sport vergroten.

Praktisch gezien moeten de federaties een reglement uitwerken voor de organisatie van een jeugdfonds. Wij zijn er ons van bewust dat de solidariteit gemakkelijker uit te werken is voor de ploegsporten dan voor de individuele sporten. Met een beetje creativiteit moet dit echter mogelijk zijn. Op wetgevend niveau zou men in een decreet het principe van een jeugdfonds moeten inschrijven. De uitvoeringsbesluiten dienen de voorwaarden te bevatten waaraan een jeugdfonds moet voldoen en de procedure die moet gevolgd worden om te worden erkend. De federaties zouden dan een project tot oprichting van een jeugdfonds kunnen indienen op basis van de principes die voorzien worden in de uitvoeringsbesluiten. Zo kunnen de jeugdfondsen worden erkend door het Bloso. Tot slot zou op wetgevend niveau moeten worden uitgewerkt dat de federaties, die een erkenning bekomen voor hun jeugdfonds, rechtstreeks gesubsidieerd worden, en dat hun sponsors fiscale voordelen krijgen.

Men zou moeten proberen hetzelfde systeem te creëren voor Vlaanderen en Wallonië. Wij kunnen namelijk niet vermijden dat er veel verkeer is tussen beide gemeenschappen.

8. Standpunt van de heer Hugo Daemen, voorzitter Vlaamse Basketballiga

De heer Hugo Daemen : Ik wil enkele actuele gegevens in verband met de splitsing van de Basketballbond toevoegen aan de uitleg van de heer Coomans. Sinds de splitsing in een Vlaamse en Waalse liga, wordt het jeugdfonds regionaal beheerd. De inkomsten zijn onveranderd, maar de uitkeringen voor de clubs zijn verhoogd omdat wij geen administratieve kosten aanrekenen. Wij proberen deze kosten steeds zo laag mogelijk te houden.

Het jeugdfonds wordt erg gewaardeerd door de clubs. Op de provinciale vergaderingen bleek dat de overgrote meerderheid van de clubs het jeugdfonds wenst te behouden in de huidige vorm. De heer Denys stelt dat kwaliteit een belangrijk aspect is van het decreet. Het is mogelijk om in dit systeem voor het uitbouwen van een jeugdfonds paramaters in te bouwen die rekening houden met bepaalde elementen die de kwaliteit van de jeugdopleiding verbeteren. Zo kan men bijvoorbeeld eisen dat een club gediplomeerde trainers heeft om in aanmerking te komen voor een bepaalde vergoeding. De studie van professor Kesenne geeft duidelijk aan dat de bijdrage van het jeugdfonds een essentieel deel uitmaakt van het budget van onze clubs voor wat de jeugdopleiding betreft.

De splitsing was een probleem omdat het solidariteitsfonds bestaat uit bijdragen van zowel nationale als regionale clubs. Vooral de hogere afdelingen profiteren van de goede spelers die zij weggapen bij de clubs die de opleiding verzorgd hebben. Samen met de Waalse collega's ging men er van uit dat de discriminatie van bijdragen moest vermeden worden. Eenzelfde spelniveau vraagt om dezelfde bijdragen in Vlaanderen en Wallonië. Het Waalse decreet laat echter niet toe dat voor eenzelfde speler meer dan eenmaal een opleidingsvergoeding wordt betaald voor eenzelfde periode. Zij betalen dus vanuit het jeugdfonds een grote bijdrage naar de jeugdploegen, maar de opleidingsvergoedingen worden betaald tussen de clubs. Daaruit kunnen volgens mij enkele problemen ontstaan. Zo zullen de Waalse clubs inzien dat hun vergoedingen veel lager liggen dan die van de Vlaamse clubs. Dit betekent misschien een hypotheek op het systeem,

aangezien de nationale solidariteit in alle afdelingen noodzakelijk is.

De heer André Denys : U beweert dat het systeem, dat gebaseerd is op het Waalse decreet, minder opleidingsopbrengst geeft dan het Vlaamse systeem ?

De heer Hugo Daemen : Als voorbeeld kan ik aanhalen dat het jeugdfonds voor een speler in eerste nationale gemiddeld 2.500 euro per jaar betaalt. Het zal in de Waalse federatie slechts mogelijk zijn eenmalig maximaal 600 euro uit te geven en 50 euro in de daaropvolgende jaren. De clubs zullen dit verschil duidelijk voelen.

De heer André Denys : Is dit ten gevolge van een verschil tussen het Vlaamse en het Waalse decreet, of zijn er verschillende afspraken gemaakt ?

De heer Hugo Daemen : Het verschil is te wijten aan afspraken die de Basketballbond gemaakt heeft met de Waalse Gemeenschap. Er zal misschien een reactie van de Waalse clubs komen, wanneer zij vaststellen dat hun toelagen veel lager liggen dan in Vlaanderen. Het is niet het jeugdfonds dat hier de schuld van draagt.

Als het systeem van de opleidingsvergoedingen wordt toegepast zoals voorligt in het voorstel van decreet, zal een speler die wenst van club te veranderen dat enkel kunnen doen indien hijzelf of zijn nieuwe club de opleidingsvergoeding betaalt. Na twee jaar werking in de Vlaamse basketballiga treed ik het de stelling van de heer Coomans bij. Ik ben voorstander van een jeugdfonds dat volledig gebaseerd is op solidariteit. Een club die weinig doet voor zijn jeugd betaalt een prijs als compensatie voor het weghalen van spelers bij een andere club.

9. Standpunt van de heer Jean Brebels, voorzitter, en de heer Fredrik Vandervennet, sporttechnisch coördinator Wielerbond Vlaanderen

De heer Jean Brebels : Opleidingsvergoedingen voor jeugdopleidingen in de sportwereld zullen steeds het onderwerp zijn van debatten en verschillende opinies.

De heer Frederik Vandervennet : Ik heb sterk de indruk dat dit een voorstel van decreet is over voetbal, of op zijn minst over teamsport. Er zijn ook andere, al dan niet technische individuele sporten. Je kan niet alle sporten over dezelfde kam scheren. Individuele opleidingen zullen altijd duurder zijn dan groepsopleidingen. Het zogenaamde

“democratisch” karakter in de sport is niet in alle sporten hetzelfde. In golf en tennis is het sociaal aanvaard dat de tennis- en/of golflessen per uur betaald worden. Ondanks de hoge lidgelden stijgt het aantal leden. Het imago van de sport speelt een grote rol. De tendens om meer kwaliteit te brengen in de opleiding, door het aanstellen van gekwalificeerde trainers, betekent ook dat dit meer geld zal kosten. De mentaliteit in de sportwereld in het algemeen zal moeten veranderen. Er zal een aanvaardingsproces moeten ontstaan. Koken kost sowieso geld maar goed koken kost veel geld !

Wielrennen is onderhevig is aan het besluit van 8 september 2000 waarin opleiding verplicht is vooraleer men aan wedstrijden kan deelnemen. De wet voorziet het, hoewel we persoonlijk niet inzien hoe je een sport goed kan beoefenen zonder opleiding. Het opleidingsprogramma moet jaarlijks ingediend worden bij en goedgekeurd worden door Bloso.

Niet alle clubs hebben voldoende renners in een categorie of voldoende financiële middelen om een kwalitatieve opleiding te geven in de verschillende disciplines. Clubs hebben vaak maar één aspirant of één miniem, zodat een opleiding quasi onbetaalbaar is. Daardoor ontstond de Vlaamse Wielerschool, die deze taak van de clubs overnam en de opleidingen verzorgde voor verschillende renners uit verschillende clubs in een bepaalde regio. Overal in Vlaanderen ontstonden opleidingscentra.

De weinige goede clubs, die wel aan een gedegen en kwalitatieve jeugdopleiding doen, moeten beschermd worden, want dankzij de belangeloze inzet van veel vrijwilligers houden ze het hoofd boven water. Een wielerschool heeft trouwens meestal enkel inkomsten uit sponsoring en de fameuze eetfestijnen. Inkomgelden zijn zeldzaam en cafetaria-inkomsten zijn uit den boze.

De structuur van deze clubs mag je niet vergelijken met die van andere sporten. Een wielerschool heeft een lokaal (meestal een café) maar heeft geen terrein, en de trainingen gebeuren meestal op de openbare weg. Een praktisch voorbeeld is Olympia Tienen, een goed georganiseerde club die 75 renners aangesloten heeft. Het totale werkingsbudget bedraagt 25.000 euro, waarvan slechts 6.000 euro inkomsten aan sponsorgeld. De club werkt wekelijks met acht vrijwilligers, twee avonden per week en in de weekends. De voorzitter werkt de hele week vrijwillig voor de club. Materiaalsponsoring bestaat uit één wagen. Wanneer je dit uitrekent en het vrijwilligerswerk honoreert aan de belachelijke som van 7,5 euro per uur, dan bedraagt de gemiddelde opleidingsprijs ongeveer 1.000 euro per ren-

ner per jaar. Geen probleem, ware het niet dat de transferperiode tot resultaat heeft gehad dat hun zes beste aspiranten wielrenners werden weggehaald door andere clubs. Kan je bij twaalfjarigen die worden weggehaald nog van vrijheid van keuze spreken ? Steeds opnieuw wordt bij transfers het klassieke voorbeeld van het verhuizen aangehaald, maar de realiteit is anders. Hoe kan je op deze manier al deze mensen blijven motiveren om hun energie en vrije tijd verder in deze sport te steken ?

Ik beaam de stelling van de heer André Denys in de hoorzitting op 11 juni 1996 waarin hij zei dat er een duidelijk spanningsveld is tussen enerzijds de vrijheid van de sporter, hier dus de renner, en anderzijds de kosten verbonden aan de jeugdopleiding. We zijn nu 8 jaar verder, en er is nog niets aan gedaan.

In die optiek pleiten we dan ook voor een aanpassing van het decreet van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar om de opleidingsvergoeding weer mogelijk te maken (artikel 3, g2). Deze opleidingsvergoeding zal in een centraal beheer moeten komen om terug te vloeien naar de clubs of opleidingscentra die daadwerkelijk aan jeugdopleiding doen. Indien dit niet mogelijk zou blijken, aangezien sommigen beweren dat het arrest-Bosman a fortiori ook van toepassing is op de niet-professionele beoefenaar, en dat daardoor elk vergoedingssysteem dus ook een opleidingsvergoeding, gekoppeld aan de overgang van een renner, problemen zal scheppen, dan zal het niet geaccepteerd worden.

Een jeugdfonds, waarbij alle clubs een bijdrage storten, zou een oplossing kunnen bieden. De herverdeling ervan naar de clubs, via objectieve criteria van kwaliteitsvolle jeugdopleiding en de geleverde inspanningen, zou daarbij een must moeten zijn. Zolang dit niet gekoppeld is aan overgangen zou dit geen problemen geven met het arrest-Bosman. Dit soort jeugdfonds bestaat reeds bij de Wielerschool Vlaanderen (WBV). De inkomsten worden gehaald uit de inschrijvingsgelden bij de wedstrijden. Dit is echter onvoldoende om de clubs, die een gedegen jeugdopleiding hebben, voldoende te ondersteunen. Door het terugvallen van sponsoringgelden, meestal hun enige bron van inkomsten, ontstaat er bij vele clubs een financieel probleem.

Misschien is het goed nog even stil te staan bij volgende knelpunten die misschien door wetgevende initiatieven kunnen worden opgelost.

We spreken hier over een Vlaams decreet. Is dat van toepassing op alle inwoners van Vlaanderen of op alle leden aangesloten bij een Vlaamse club ? Het toepassingsgebied is volgens de sportcodex (kortgeding rechtbank Doornik 18 juni 1997) in zoverre de speler woonachtig is en de club haar zetel heeft op het Vlaamse grondgebied. Dus volgens deze uitspraak valt een renner, die woonachtig is in het Waalse gebied en aangesloten is bij een Vlaamse club, niet onder dit decreet, hoewel hij als lid van de Vlaamse federatie wordt beschouwd volgens het decreet van 13 juli 2001 betreffende de subsidiëeringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties. Daar is de plaats van de club bepalend.

Wat bij overgang van een Waalse club – waar de opleidingsvergoeding nog van toepassing is – naar een Vlaamse club ? Wij hebben er geen controle op, of de nieuw-aangeslotene lid was van een Waalse club.

Door de opsplitsing in 2002 in KBWB (Koninklijke Belgische Wielrijdersbond), FCWB (Fédération Cyclistes Wallonie-Bruxelles) en WBV zijn er nu drie sportfederaties. Hoe worden de overgangen binnen deze federaties wettelijk geregeld ?

Moet het voorstel van decreet niet dringend onder de loep worden genomen ? Het is immers beter te voorkomen dan te genezen.

Ik sluit mijn betoog af met een uitspraak van meester Coomans in Sport & Recht (publicatie mei 2002) : “Wij menen ook dat het moment gekomen is dat de politici die zich met sport bezighouden de nodige initiatieven zouden nemen om een aanpassing aan het decreet door te voeren, zodat wij tot een evenwichtige verhouding komen tussen de rechtvaardige belangen van de niet-professionele sportbeoefenaar en deze van de sportclub.”

10. Standpunt van de heer François De Keersmaecker, lid van het Uitvoerend Comité van de Koninklijke Belgische Voetbalbond

De heer François De Keersmaecker : Het decreet van 1996 heeft ons verplicht ons reglement aan te passen, waardoor elke amateur-speler van club kan veranderen als hij vooraf zijn ontslag indient. Het Bondsreglement verbiedt opleidingsvergoedingen wanneer een Vlaamse club bij de overgang betrokken is.

De voorschriften over opleidingsvergoedingen gelden alleen voor een overgang tussen clubs uit de

Franse en de Duitstalige Gemeenschap. Een Nederlandstalige club zal geen opleidingsvergoeding krijgen wanneer één van zijn spelers overstapt naar een Waalse club. Een Nederlandstalige club hoeft geen opleidingsvergoeding te betalen wanneer hij een speler overneemt van een Waalse club.

Na enkele jaren ervaring hebben we de regeling moeten aanpassen. Zo slaagden Waalse clubs erin aan de verplichte opleidingsvergoeding te ontkomen door een speler voor één jaar in Vlaanderen te laten spelen. Het reglement bepaalt voortaan dat het verblijf in een Nederlandstalige club overeenkomt met een schorsing. Voor wie terugkeert naar Wallonië moet toch een vergoeding betaald worden voor de periode daarvoor.

De opleiding is maar binnen een beperkte periode van 10 seizoenen vergoedbaar, namelijk van eerstejaars miniem tot vierdejaars junior. Voor de periode daarvoor is geen opleidingsvergoeding verschuldigd. Ook de bedragen zijn reglementair bepaald : voor miniemen, knapen en scholieren bedraagt de opleidingsvergoeding 125 euro per jaar en voor juniors bedraagt de opleidingsvergoeding 250 euro per jaar. Voor meisjesvoetballers is de periode even lang, maar zijn de bedragen lager. De eerste vijf seizoenen bedraagt de vergoeding 75 euro per jaar. De laatste vijf seizoenen 150 euro per jaar. Deze bedragen liggen vast, en worden om de twee jaar geïndexeerd.

Een belangrijke voorwaarde is evenwel dat men overgaat zoals decretaal bepaald. Er wordt enkel een opleidingsvergoeding betaald bij heraansluiting na ontslag. Voor een vrije overgang dient geen vergoeding betaald te worden. De bond verrekent deze bedragen op de lopende rekening van de clubs. Er kan enkel een opleidingsvergoeding gevraagd worden voor spelers die op 1 januari van het lopende seizoen jonger zijn dan 25 jaar.

Voordien betaalde opleidingsvergoedingen kunnen niet langer doorgerekend worden. Als een club een opleidingsvergoeding betaald heeft voor een speler die na één seizoen opnieuw vertrekt, zal die club enkel vergoed worden voor dat ene seizoen. De club kan de betaalde opleidingsvergoeding niet recupereren. Wanneer een club een speler afschrijft om hem naar een ander club te laten overgaan, wordt geen opleidingsvergoeding betaald.

Dit systeem is conform aan artikel 10 van het decreet tot Organisatie van de Sport in de Franse Gemeenschap van 26 april 1999. Het decreet vraagt rekening te houden met de duur van de opleiding,

de werkelijke kosten ervan en de leeftijdscategorieën. Voorts bepaalt het decreet dat de opleidingsvergoeding betaald moet worden aan de club die instond voor de opleiding.

Voor de ploegen uit de lagere afdelingen vragen een opleidingsvergoeding. In februari van dit jaar hebben we alle Vlaamse voetbalclubs gevraagd een petitie te ondertekenen waarin gepleit werd voor een opleidingsvergoeding. We hebben deze petitie niet gebruikt, maar toch was liefst 60 procent van de clubs voorstander van zo'n systeem. Het spreekt voor zich dat vooral clubs uit lagere afdelingen voorstander zijn, want zij zullen de vergoedingen ontvangen. De clubs uit hogere afdelingen zullen vooral moeten betalen.

De Vlaamse clubs voelen zich gediscrimineerd omdat zij in tegenstelling tot de Franstalige en de Duitstalige clubs geen opleidingsvergoeding krijgen. Bovendien is ook op internationaal vlak een opleidingsvergoeding mogelijk. Alleen de Vlaamse clubs kunnen er geen aanspraak op maken.

Door het decreet van 1996 zijn ook provinciale clubs lidgeld beginnen te vragen. Voordien vroegen de meeste voetbalclubs geen lidgeld. Integendeel, soms werd een fikse korting voorzien op de uitrusting. Thans vragen alle clubs lidgeld. Voor jeugdspelers kan dit oplopen tot 5.000 frank per jaar of zelfs meer.

Het kan best dat de opleidingsvergoeding het aantal overgangen zal beperken, maar we mogen niet vergeten dat opgeleide spelers bij hun overgang naar de eerste ploeg geld vragen. Vroeger ging dat geld naar de club die instond voor de opleiding. Nu gaat het uitsluitend naar de speler. We moeten de gulden middenweg vinden tussen het waardevolle principe dat elke speler jaarlijks van club mag veranderen en het belang van de clubs.

Elke sportvereniging vervult een belangrijke maatschappelijke taak. Toch valt het ons steeds moeilijker om de vrijwilligers te motiveren. De Voetbalbond doet grote inspanningen om de jeugdopleiding te stimuleren. We hebben een zeer actief jeugddepartement. Alle clubs zijn verplicht met gediplomeerde trainers te werken. Dit seizoen zal een boete worden ingevoerd voor de clubs die niet voldoen aan de reglementaire vereisten. Veel clubs volgen echter nu al de opgelegde verplichtingen. Jeugdtrainers kosten echter geld.

Wij vragen namens de Vlaamse clubs het Vlaams Parlement uitdrukkelijk om opnieuw een opleidingsvergoeding in te voeren zoals in de Franse en de Duitstalige Gemeenschap.

11. Vragen van de commissieleden aan de sportbonden

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik wil mijn vraag richten tot de creatieve voorzitter van de Koninklijke Basketbalbond die het jeugdfonds heeft bedacht. In de hoorzittingen over het decreet niet-professionele sportbeoefening bleek dat alle bonden ongelukkig waren over het uitblijven van de opleidingsvergoeding. Daarom is het jeugdfonds opgericht. Als we zouden beslissen de opleidingsvergoeding opnieuw in te voeren, weliswaar met inachtneming van alle noodzakelijke voorwaarden, welke keuze moeten we dan maken ?

De heer Johan Sauwens : Ik wil aan de heer De Keersmaecker vragen waarom de voetbalbond het systeem van de basketbalbond niet overgenomen heeft. Misschien is dat wel onderzocht. Voetbal is een populaire sport met hoge TV-rechten en sponsoring. Dan moet het toch mogelijk om zelf, los van het decreet, een eigen jeugdfonds op te richten waardoor doorstroming mogelijk wordt.

In de krant stond dat de Belgische profclubs van UEFA 722.000 euro krijgen voor jeugdopleiding. De grote problemen situeren zich vooral bij de kleine clubs. De hele constructie dreigt in te zakken omdat de fundamenteën onvoldoende gesteund worden. Hoe komt het dat de voetbalbond, die over grote middelen beschikt, er niet in geslaagd is om een band te smeden tussen de profopleidingen en de jeugdopleidingen in de provinciale afdelingen ? Het profvoetbal en het amateurvoetbal zijn blijkbaar meer en meer uit elkaar aan het groeien.

De heer André Denys : Dit panel is representatief voor dit probleem. Bij de voetbalbond bekleden de clubs sterke posities. De basketbalbond heeft een solidair systeem uitgewerkt. In het wielrennen heeft dat nooit bestaan. De decreetgever moet rekening houden met die diversiteit en mag geen model opdringen.

Aan de heer De Keersmaecker, een jurist, wil ik iets vragen over de uitspraak van de auditeur-generaal die bij het arrest-Bosman gezegd heeft dat opleidingsvergoedingen enkel mogelijk zijn op solidaire basis. In het Waalse landsgedeelte is de opleidingsvergoeding verbonden aan een rechtstreekse overgang. Is dat in overeenstemming met de uitspraak van de auditeur-generaal ?

Ik bewonder het creatieve en goede systeem van de basketbalbond. Eigenlijk hebben ze geen wijziging aan het decreet nodig gehad om dat tot stand te brengen. Wil de basketbalbond een wijziging van

het decreet om dat systeem te perfectioneren ? Voor de oprichting van een jeugdfonds, waarin de overheid participeert, is dat niet nodig. Dat valt immers onder het decreet van de sportfederaties, dat nog maar juist goedgekeurd is. Het gaat hier om een opleidingsvergoeding door een wijziging van het decreet over de niet-professionele sportbeoefening.

Bij de wielersport is er geen traditie in transfers of opleidingsvergoedingen. De heer Vandervennet beweert dat een eventuele opleidingsvergoeding toekomt aan de Wielerbond Vlaanderen omdat die de opleidingen organiseert. Bij de wielersport hoor ik een ander geluid. De Wielerbond wordt gesubsidieerd in het kader van het decreet op de sportfederaties. Is het niet logisch om de opleidingsvergoeding in de eerste plaats aan de clubs zelf toe te kennen ?

De heer Felix Strackx : Hier is vaak gesproken over het zogenaamde wegplukken van talentvolle jeugdspelers door andere clubs. De heer Vandervennet vond het overstappen van spelers zelfs een teken van depreciatie van de door de club geleverde inspanningen. Ik begrijp dat, maar bijvoorbeeld in het onderwijs heeft men ook te maken met het overstappen van leerlingen.

Er is geen bezwaar tegen dat mensen zich trachten te verbeteren. De clubs wensen nu een financiële compensatie voor dat vertrek. Als de sportbeoefenaars bij de club blijven, zijn er geen financiële problemen. Dan moeten de clubs geen geld hebben voor de opleiding. Dat wekt de indruk dat het niet in eerste instantie gaat over een financieel probleem, maar eerder over het beperken van de bewegingsvrijheid van de sporters.

De heer Kris Van Dijck : Het was inderdaad de intentie van het decreet om mensen te binden.

Kan de vergoeding nu verbonden worden aan een overdracht ? Daarover bestaat nog steeds onduidelijkheid. De basketbalbond heeft een goed en uitgebalanceerd opleidingssysteem. Er is echter wel een Belgische competitie met Franstalige ploegen, die onder een andere regeling vallen. Is die regeling beter ? Zijn er problemen omwille van die verschillen ?

De heer Jean Brebels : Ik moet de heer Denys verbeteren. De KBWB, voor de splitsing, heeft enkele jaren een heel minieme transfersom per categorie gehad. We waren tevreden. Door het decreet is die moeten wegvallen. We hebben een jeugdfonds in de Wielerbond Vlaanderen. De clubs moeten ieder

jaar een verslag van hun jeugdwerking indienen. We hebben daarvoor twee miljoen frank opzij staan. We geven 75 procent van dat bedrag voor het aantal jonge renners en 25 procent voor de kwaliteit van de opleiding. Vanaf 2004 willen we dat omdraaien : 75 procent voor de kwaliteit van de opleiding en 25 procent voor het aantal jonge renners. We steunen de clubs die aan jeugdopleiding doen. We zijn anders gestructureerd dan de andere ploegsportcompetities. We hebben verschillende clubs : organiserende clubs, clubs met wielertoeristen en clubs die zich bezighouden met de opleiding van renners. Organiserende clubs zijn meestal vrijwilligers die een wedstrijd organiseren waar renners met hun club aan deelnemen. We hebben minder clubs die zich specifiek met jeugdoopleidingen bezighouden. Daarin is er ook een verschil : er zijn er die zich bezighouden met de jeugdoopleiding en er zijn de semi-professionele die zich alleen bezighouden met de categorie beloften en elite zonder contract, maar die de opleiding wel laten doen door andere clubs en ze dan weghalen zonder daarvoor iets te betalen. Daarom zouden we graag een beperkte vorm van een opleidingsvergoeding ingevoerd zien.

De heer Frederik Vandervennet : Het is niet relevant om een school te vergelijken met een sportclub. Iedereen die lesgeeft in een school, wordt betaald. Een sportclub werkt met vrijwilligers die niet worden betaald. Het gaat om een motivatieproces. Dankzij de vrijwilligers kunnen de clubs werken. Als die telkens vaststellen dat er renners weggaan zonder enige vorm van compensatie, dan wordt het heel moeilijk om die vrijwilligers in de club te houden. Het gaat niet om het financiële aspect, maar om de motivatie.

Verder zijn de clubstructuren van de wielersport totaal anders dan die van traditionele sporten. We hebben in elke provincie twee of drie goede clubs. Dat zijn mensen die het opleidingsprogramma volgen en geven, en ook zo erkend zijn. De andere clubs bestaan uit mensen die met de renners naar wedstrijden gaan en geen training geven of niet aan opleiding doen. Als men de clubs die wel een opleiding geven, niet gaat verzorgen en niet compenseren, ontstaan er problemen. Die clubs komen financieel amper rond en krijgen het steeds moeilijker, vooral als telkens de beste renners worden weggehaald. Bovendien zijn er ook minder vrijwilligers op komst. Als er geen compensaties komen, is er een groot probleem. Een opleidingsvergoeding zou een goede zaak zijn. Anders moet er via het jeugdfonds worden gewerkt. De club waarover ik daarstraks heb gesproken, krijgt momenteel op jaarbasis 5000 tot 6000 euro ondersteuning. Ik hou

gewoon een pleidooi voor diegenen die het al goed doen opdat die ondersteund zouden blijven worden.

De heer François De Keersmaecker : De Voetbalbond is democratisch ingesteld. Het uitvoerend comité is principieel een uitvoerende macht, maar als er een reglement moet worden gewijzigd (bijvoorbeeld voor het instellen van een jeugdfonds), moet dat volgens de statuten worden goedgekeurd met 80 procent van de stemmen van alle clubs. Dat komt praktisch neer op het akkoord van alle grote blokken, zowel de lagere afdelingen als de profliga. Er is over een jeugdfonds gedebatteerd. Dat houdt altijd in dat bepaalde clubs en vooral de profliga met belangrijke bedragen over de brug moeten komen. Daar knelt het schoentje, want voor veel profligaclubs staat het water aan de mond. Momenteel is er een tegengestelde tendens. De structuur van de Voetbalbond staat onder spanning omdat de profclubs vinden dat ze te veel bijdragen aan de bond. Ze wensen dat te verminderen, veel meer dan vanwege de solidariteit bij te dragen aan een jeugdfonds. Het probleem met het jeugdfonds is dat er sprake is van de betaling van een bedrag dat reglementair is vastgelegd. Rekening houdend met de huidige constellatie van de Voetbalbond, zal men dat er reglementair niet doorkrijgen.

Verder is het niet aan mij om eminente professoren en mensen van de Europese Commissie terecht te wijzen. Men verwijst naar het arrest-Bosman, maar men houdt er geen rekening mee dat het daar gaat over het vrij verkeer van werknemers (professionelen). Wat ons in eerste instantie interesseert, is een opleidingsvergoeding en een wijziging van de aansluiting van jeugdspelers bij amateurclubs. Beide zaken liggen enorm uit elkaar. Men gaat te ver als men stelt dat het ene automatisch van toepassing is op het andere. Ik meen dat het systeem van opleidingsvergoeding voorziet in een solidariteit. Ik vind dat het feit dat een club een speler aantrekt en opstelt in een eerste ploeg, er eventueel onrechtstreeks inkomsten uithaalt omdat die ploeg goed speelt, terwijl de opleiding is gedaan door een andere club, op een of andere manier kan worden goedgekeurd.

Verder werken we niet alleen vooral met vrijwilligers, maar we leiden principieel jeugdspelers in de voetbalclubs op met de bedoeling of de intentie dat die spelers ooit gaan spelen in een eerste ploeg. Daarvoor biedt men een goede jeugdopleiding. Als die speler in de eerste ploeg blijft, heeft de ploeg gekregen waarvoor ze heeft gewerkt. Men moet dan niet betalen voor het feit dat de speler in de eerste ploeg speelt. Als die speler naar een andere

club gaat, moet men een andere speler aantrekken waarvoor men wel moet betalen. Eventueel kan daarvoor een financiële compensatie worden gevraagd.

De heer André Denys : Hoeveel spelers stoten door tot de eerste ploeg ?

De heer François De Keersmaecker : Ik kan daar geen cijfer opplakken. Dat hangt af van club tot club en van streek tot streek.

De heer Cyriel Coomans : Als jurist zie ik niet in hoe men opleidingsvergoedingen kan koppelen aan de vrijheid voor de speler. Vooral in het niet-professionele milieu ligt dat zeer moeilijk. Daar willen heel veel spelers weggaan omdat ze bijvoorbeeld een ander klimaat willen opzoeken.

De heer André Denys : U zegt dat een systeem, zoals het wordt toegepast in het Franstalige landsdeel, niet kan.

De heer Cyriel Coomans : Het gaat om twee tegenstrijdige elementen. Hoe kan een vergoeding van club tot club geregeld worden die niets te maken heeft met overgangen ? De oplossing moet juridisch in orde zijn. Wat wij deden, is het probleem omzeilen met een solidariteitssysteem.

Mocht de decreetgever beslissen om opleidingsvergoedingen toepasbaar te maken bij ons, dan zouden een aantal mensen uit de boot vallen die nu wel van ons systeem genieten. Wij maken immers geen onderscheid tussen wie meer of minder talentvol is en ons systeem hangt ook niet af van het al dan niet blijven bij of weggaan van een club.

Als u mij vraagt of wij een nieuw decreet nodig hebben, antwoord ik dat wij een creatieve oplossing vonden binnen het bestaande.

De heer André Denys : Gesteld dat wij een meer expliciete opleidingsvergoeding decretaal mogelijk maken, zou dat uw bestaande systeem verder kunnen verfijnen. Zou dat nuttig zijn ?

De heer Cyriel Coomans : Dat hangt ervan af wat een dergelijk decreet mogelijk maakt. In het geval van opleidingsvergoedingen is mijn antwoord negatief. Gaat het om de institutionalisering van jeugdfondsen, dan is mijn antwoord positief.

De heer Felix Strackx : Heeft u veel oppositie op uw weg ontmoet vanwege de clubs uit de hogere afdelingen ?

De heer Cyriel Coomans : Op het moment dat wij ons initiatief ontplooiden, zat iedereen met transferbedragen. Geleidelijk hebben wij een evenwichtig systeem gevonden, waarbij iedere club een bepaald bedrag betaalt aan de federatie. Door de vrijheid van de spelers gaan sommige spelers natuurlijk meer geld verdienen. Maar in ons systeem moeten de clubs eerst aan het jeugdfonds betalen. Voor clubs van eerste nationale is dat 1,35 miljoen frank per jaar. Als onze regeling er niet was, zou dat geld naar de spelerssalarissen gaan. Ik vind wel dat het jeugdfonds over meer gelden zou mogen beschikken, maar dan moeten de clubs hogere bijdragen betalen en dat is een kwestie van onderhandelingen waarin men het eens moet worden over het bedrag dat men bereid is te betalen.

De heer Jean Brebels : Onze visie is heel anders, want wij hebben niet iets als eerste-klasseclubs. Al onze ploegen zijn amateurploegen, tot en met de beloften en eliterenners zonder contract. De profploegen ressourceert nog steeds onder de KBWB. Daardoor zitten wij op een heel ander spoor. Wij vragen wel solidariteit van de organisatoren, om hen te doen storten in een jeugdfonds, maar wij beschikken niet over de mogelijkheid om belangrijke bedragen te vragen aan de grote ploegen.

De heer Hugo Daemen : Wij hebben net één volledig seizoen achter de rug. Wallonië heeft het oude seizoen nog gedurende één jaar gedoogd, omdat zij zelf nog geen oplossing hadden. Wij zijn bang dat zij nu gaan vaststellen dat het nieuwe systeem minder interessant is voor de Waalse clubs. Hun opleidingsvergoedingen zullen immers veel lager zijn dan de traditionele bedragen. Een eenmalig hoog bedrag is iets anders dan een periodiek laag bedrag. Hun return wordt kleiner. Als zij het nieuwe systeem verwerpen op hun algemene vergadering, komt het jeugdfonds in gevaar. Wij kunnen van de Vlaamse clubs geen aanzienlijke sommen blijven vragen die wij in Wallonië niet vragen. Het is dringend noodzakelijk om met zekerheid te weten of het Waalse decreet correct is. Zo ja, en het wordt toegepast, dan moeten wij een creatieve tegenzet doen.

De heer Kris Van Dijck : De VBL kon een jeugdfonds oprichten, buiten de overgangen. Het Waalse decreet maakt eenmalig te betalen opleidingsvergoedingen mogelijk. Hypothekeert het tweede het eerste ? Belet het de werking daarvan ? Vergeet niet dat de decreetgever in de eerste plaats een algemeen kader schept, waarbinnen elke sportfederatie regelingen treft volgens wat in dat domein mogelijk is, zoals bijvoorbeeld het jeugdfonds van de Vlaamse Basketballiga.

De heer Hugo Daemen : Ja, want het Waalse decreet staat slechts één vergoeding toe. Wij betalen elk jaar opnieuw. Dat kan niet binnen het Waalse decreet, tenzij men alsnog die vrijheid erin zou schrijven.

12. Standpunt van de heer Dirk De Vos, nationaal verantwoordelijke SPORTA vsb (Vereniging voor Sportbeoefenaars)

De heer Dirk De Vos : Eerst en vooral willen wij onze dank betuigen dat SPORTA vsb in dit debat wordt gehoord. Voor diegenen die SPORTA vsb nog onvoldoende kennen willen wij ons in het kort even voorstellen. SPORTA vsb verdedigt de individuele en collectieve belangen van zowel professionele als amateursportbeoefenaars. Dit houdt in dat wij oplossingen zoeken voor de vragen van iedere sportieveling en indien nodig verlenen wij juridische bijstand, wat niet onbelangrijk is gezien de talrijke betwistingen over achterstallig loon, niet-nageleefde contracten, arbeidsongevallen enzovoort.

Wij zijn van mening dat een opleidingsvergoeding niet wenselijk is binnen de transfers van jongeren. In het arrest-Bosman staat onder paragraaf 109 reeds te lezen : “omdat de sportcarrière van jonge spelers evenwel onmogelijk met zekerheid kan worden voorspeld en slechts een klein aantal jonge spelers de sport als beroep gaat beoefenen, worden opleidingsvergoedingen gekenmerkt door onzekerheid en toeval en staan zij in ieder geval los van de reële kosten die de opleiding van zowel de toekomstige beroepsvoetballers als degenen die nooit beroepsvoetballer zullen worden, voor de clubs meebrengen. In die omstandigheden kan het vooruitzicht dergelijke vergoedingen te ontvangen, geen beslissende stimulans zijn om jonge spelers in dienst te nemen noch een geschikt middel om deze activiteiten te financieren, met name niet voor kleine clubs.”

Ik wil een paar verduidelijkingen geven bij de FIFA-transferregeling van 2001. Voor zover wij goed ingelicht zijn via onze internationale vakbond de FIFPro (Fédération Internationale des Footballeurs Professionnels), is er ondertussen rechtspraak dat het moet gaan om contractspelers eer een opleidingsvergoeding kan geëist worden. In dit geval moet aan de contractspelers een nieuw contract worden aangeboden door de oude club. Dat werd beslist in de Dispute Resolution Chamber, een instelling van de FIFA waarin vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers zetelen.

In de richtlijn is ook duidelijk gestipuleerd dat er een afspraak is voor een evaluatie, maar dat is nog altijd niet gebeurd.

Eigenlijk moet er hierover gedebatteerd worden in een sociale dialoog. Zowel de spelers als de clubs hebben er belang bij dat de sector het goed doet. Zo moet de discussie over de opleidingsvergoedingen uitgeklaard worden. De Europese Commissie heeft intussen FIFPro, de internationale vakbond van de voetballers, erkend als een sociale partner en vraagt nu welke partner de werkgevers afvaardigen. Dat is een verwijzing naar de liga's, de vertegenwoordigers van de clubs. Sport hoeft dus geen sector op zich te zijn.

Belangrijk in deze rechtsregels zijn de rechten van het kind. Daarop zullen we straks verder ingaan. Ik heb hier nog weinig gehoord dat het kind, de jeugdspeler, centraal moet staan, en dat verwondert me. Ik hoop dat in de toekomst niet alles zal draaien rond financiële discussies, waarbij een speler die gewonnen heeft een bepaald bedrag op zijn bankrekening krijgt en de speler die verloren heeft, niets krijgt. We kunnen besluiten dat er heel wat juridische onzekerheid is.

Wij menen dat de koppeling niet mag gebeuren. We willen niet terug naar een verdoken transfervergoeding. Opleiding is volgens ons een job van ons allen. Het is dus een taak van de overheid, waarbij ook aan de betrokken partijen een redelijke bijdrage mag gevraagd worden. In de voetbalsport bestaat die financiering trouwens reeds voor een stuk. Er zijn bijdragen, zowel van de overheid als van de betrokken sporter. Er zijn ook de opbrengsten van de kantine. De inkomsten van de jeugd dekken ruimschoots de kosten, zeker bij de lagere ploegen. Er is ook overheidssteun : steun vanuit de sportraden, het beperken van de RSZ tot het minimumloon, het ter beschikking stellen van terreinen en gebouwen, de steun vanuit het decreet – al geldt dat niet voor de Belgische Voetbalbond omdat die niet geregionaliseerd is – de topsport-scholen en de algemene opleiding wielrennerij bij de VDAB.

Binnen de reguliere tewerkstellingssectoren bestaan er geen regelingen voor opleidingsvergoedingen voor werknemers die het werk verlaten. Waarom zou dat dan in de sport wel het geval moeten zijn ? Wij menen dat dit duidelijk thuis hoort in de sociale dialoog. Men kan een solidariteitsfonds creëren zoals de basketbalbond heeft gedaan. Andere sectoren zijn daar al jaren geleden mee begonnen. Tot op heden is dat dus een gemiste kans, maar niets belet ons om die draad op te nemen.

Sponsoring gebeurt zowel in de lagere als in de hogere reeksen. De Gazet van Antwerpen van 8 december 2003 spreekt van een bedrag van 722.000 euro in de hoogste reeksen, met Charleroi als best bedeelde ploeg.

We moeten ook kijken naar de draagwijdte van die opleidingsvergoeding. Is een andere jeugdopleiding dan niet evenveel waard ? Moeten dan ook de jeugdbewegingen niet in dat kader gefinancierd worden ? Iedereen moet kunnen deelnemen, maar niet iedereen hoeft in de eerste ploeg terecht te komen. Er is ook een algemene educatieve opleiding nodig.

De jeugdopleiding moet dus beloond worden, niet in het kader van de transfer, maar wel in het kader van de opleiding zelf. We hebben een aantal pistes gesuggereerd. Als vertegenwoordigers van de sporters zijn we bereid daaraan mee te werken. We hebben er ook alle belang bij dat al deze sporttakken goed draaien. Wanneer de opleidingsvergoeding wordt gekoppeld aan de transfer, dan zullen het zeker niet de kleine clubs zijn die daarmee hun voordeel doen. Ik kan aannemen dat dit geld ook dient om sommige spelers te kunnen houden en om de eerste ploeg te financieren, maar dan moet dit wel gebeuren binnen een wit circuit. Meestal is het echter niet de club zelf die betaalt, maar wel de bakker of de slager in de buurt.

We willen dus niet terug naar een nieuwe vrijheidsbeperking. Het is erg belangrijk dat we allemaal de rechtsregels respecteren. In het verenigingsrecht mogen dus geen bepalingen worden opgenomen die ingaan tegen het arbeidsrecht of tegen de Europese wetgeving. De wet zegt bijvoorbeeld dat er twee categorieën van sportbeoefenaars zijn, namelijk de betaalde en de niet-betaalde. De Belgische voetbalbond hanteert er in zijn reglement drie : de amateur, de niet-amateur en de prof.

De kwaliteit van de opleiding zou centraal moeten staan. Ik weet niet of men in de opleiding een onderscheid moet maken tussen vorming en talent. Men kan veel inspanningen doen om iemand te vormen zonder talent en anderzijds kan men een talentrijk speler onmiddellijk verkopen aan een andere club, zonder dat men er veel inspanningen heeft moeten voor doen.

Wij zijn niet van oordeel dat het decreet moet worden gewijzigd. Wij zijn voorstander van objectieve criteria. Sport is een wezenlijk bestanddeel van deze maatschappij. Het respecteren van de rechtsregels en het hanteren van een sociale dialoog zijn

dan ook zeer belangrijk. Laat ons het slechte voorbeeld van Wallonië daarin niet volgen.

13. Standpunt van mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : Ik zal niet herhalen wat reeds is gezegd. Ons advies volgt trouwens nog langs de formele weg.

Het is logisch dat de inbreng van het Kinderrechtencommissariaat zal gaan over de rechten van de jonge sporters. Volgens mij werd hierover tot nog toe veel te weinig gezegd.

De memorie van toelichting bij het decreet dat nu van kracht is, haalt de belangen van de jonge sporter aan als argument om niet het pad van de vergoedingen te gaan bewandelen. De memorie van toelichting van een wet is trouwens vaak interessanter dan de artikelen zelf. Daar vindt men immers terug wat de geest van de wet is.

Het is verwonderlijk dat Wallonië soms als goed voorbeeld wordt aangehaald, wat eerder uitzonderlijk is in dit parlement.

Het Kinderrechtenverdrag bevat ook bindende normen die in dit verband van belang zijn. Vooreerst artikel 3 dat stelt dat het belang van het kind de eerste overweging dient te zijn bij overheidsbeslissingen. De overheid dient dus eerder daarop de nadruk te leggen dan op de belangen van de clubs. Het is natuurlijk niet eenvoudig de economische logica van de sportwereld te combineren met de vereisten van het Kinderrechtenverdrag. Toch denk ik dat de wetgever moet proberen om die combinatie te maken. Deze namiddag werd er echter vooral gewezen op de belangen van de clubs en de federaties en pas in tweede of laatste instantie de belangen van de minderjarige sporters.

Artikel 31 van het verdrag vermeldt het recht op rust, vrije tijd en spel, en recreatieve bezigheden die passen bij de leeftijd en de draagkracht van het kind. Artikel 15 bevat het recht op vrijheid van vereniging, wat ook de vrijheid om van vereniging te veranderen impliceert.

Wat is een kwaliteitsvolle jeugdopleiding in de sport ? Uiteraard moet de minderjarige beschouwd worden als de belangrijkste betrokkene. Sport is zeer belangrijk voor de fysieke en psychische ontwikkeling van minderjarigen.

Wanneer de literatuur de link legt tussen de inhoud van het kinderrechtenverdrag en sport, verwijst men naar het feit dat sport voor kinderen een ernstige vrijetijdsbesteding mag zijn, zonder daardoor een al te grote druk op de minderjarige te leggen. Uit belevingsonderzoek bij kinderen blijkt dat het belangrijkste bij de sportbeleving niet het presteren en het scoren in competitieverband is, maar vooral het opbouwen van sociale contacten. Naast de fysieke ontwikkeling is de sociale ontwikkeling erg belangrijk.

Sport is een recht voor alle kinderen, niet enkel voor zij die veel talent hebben. Daarnet is gezegd dat de jeugdopleidingen tot doel zouden hebben om toekomstige profspelers te bekomen, maar daar wil ik tegenin gaan door te pleiten voor een kwaliteitsvolle opleiding voor elk kind, ongeacht de mogelijk toekomstige kansen die het kind kan bieden aan de club.

De artikelen die ik aanhaalde zijn reeds vermeld door professor De Knop in het kader van kwaliteitsvolle sportbeleving. Ook hij vermeldt dat een van de grootste problemen in de jeugdsport op dit moment de prioritaire gerichtheid op getalenteerde jongeren is. We investeren toch ook niet in het basisonderwijs om binnen enkele jaren enkel ingenieurs te hebben ? Sport staat niet naast de maatschappij en moet dezelfde regels volgen. Een volgend probleem is het overwicht van de keuzes die niet door het kind maar wel door de volwassenen worden gemaakt. De focus op prestaties binnen een competitie, in plaats van op ontspanning en plezier, is eveneens een pijnpunt. Vervolgens is er soms een gebrek aan kwaliteitsvolle begeleiding die te wijten kan zijn aan financiële tekorten. Tot slot handelen clubs vaak nog te veel uit eigenbelang of voor het belang van sommige ouders in plaats van het belang aan te hangen van de jonge sporter zelf.

Wat de opleidingsvergoeding betreft, kunnen wij ons aansluiten bij de stelling dat de koppeling van de overgang van een individuele speler met een vergoeding niet de voorkeur geniet. Dit tast de vrijheid van de minderjarige aan om van vereniging te veranderen en komt enkel ten goede aan bepaalde spelers. De toekomstige carrière van jonge sporters valt niet te voorspellen. Deze hangt niet enkel af van het te ontwikkelen talent, maar ook van de interesse van de jongere in de betreffende sport. Wij zien eerder heil in het systeem dat sport- en jeugdfondsen hanteert. Met het kinderrechtenverdrag in het achterhoofd zijn wij geen voorstander van een herziening van het ontwerp van decreet. Ik ben blij dat het jeugdfonds kan werken binnen de Vlaamse

Basketballiga en ik denk dat dit voor zowel de clubs als voor de spelers een beter alternatief is dan de koppeling tussen overgang en vergoedingen aan te houden.

De zoektocht naar vrijwilligers en het afnemen van het aantal vrijwilligers in de sport is een maatschappelijke tendens die niet gekeerd zal kunnen worden door er geld tegenover te zetten. Ook Chiroleiders en anderen worden niet betaald voor hun inzet. Ik zou het droevig vinden indien de financiële motivering nog de enige zou zijn waarvoor trainers en begeleiders zich zouden inzetten in een jeugdopleiding.

14. Toelichting door de heer Philippe Paquay, vertegenwoordiger van het Bloso

De heer Philippe Paquay : Bij het opmaken van het decreet van 24 juli 1996 werd in de memorie van toelichting duidelijk gesteld dat het niet het materiële en lichamelijke welzijn van de sportbeoefenaar is dat centraal staat, maar wel zijn immateriële rechten en plichten. Bij de opmaak van het decreet waren het juist wel die materiële rechten die voor discussies hebben gezorgd. Ook de Hoge Raad voor de Sport heeft eigenlijk enkel een discussie gehouden over het al dan niet voorzien van de opleidingsvergoeding. In het voorontwerp van decreet van 24 juli 1996 werd een opleidingsvergoeding voorzien in de vorm van een storting van een nieuwe sportclub in een jeugdsportfonds. Deze bijdrage was enkel verschuldigd voor spelers tussen 18 en 30 jaar.

Na het arrest-Bosman en het advies van de Raad van State werd niet gezegd dat de opleidingsvergoeding niet meer mocht gebruikt worden. Ik ben van oordeel dat het mogelijk moet zijn de opleidingsvergoeding juridisch in te bouwen, omdat de discussie rond het arrest-Bosman handelt over de betaalde sportbeoefening. Wij spreken hier echter over de niet-betaalde sportbeoefenaar. Juridisch kan men stellen dat men te maken heeft met personen die niet met een arbeidsovereenkomst zijn verbonden. Men kan ook stellen dat het enkel gaat over overgangen binnen Vlaanderen en dat de opleidingsvergoedingen enkel gekoppeld kunnen worden aan de reële kostprijs. De opleidingsvergoedingen kunnen objectief en op voorhand bepaald worden en verbonden zijn met de kwaliteit van de opleiding. Als aan al deze voorwaarden wordt voldaan, is de regeling niet strijdig met het arrest-Bosman. Er zal wel een belemmering zijn van de vrije overgang, maar ik denk niet dat het die

belemmering was die het Europees Hof van Justitie toen voor ogen had.

Het Bloso is geen voorstander van wijzigingen aan het decreet over de niet-professionele sportbeoefenaar.

Het decreet van 26 april 1999 tot organisatie van de sport in de Franse Gemeenschap is gekopieerd in het nieuwe voorstel dat voorligt. Na contact te hebben opgenomen met ADEPS (L'Administration de l'Education Physique et des Sports), heb ik vastgesteld dat slechts drie sportfederaties gebruik maken van de opleidingsvergoedingen. 61 sportfederaties van de Franse Gemeenschap doen dus geen beroep op de mogelijkheid die wordt geboden om een opleidingsvergoeding te vragen. Ik leid daaruit af dat de federaties deze vergoedingen niet als noodzakelijk beschouwen. De drie federaties die een vergoeding hebben aangevraagd zijn de Association Wallonie-Bruxelles de Basketball, de Ligue belge francophone de Triathlon-Duathlon en de Fédération cycliste Wallonie-Bruxelles. De bedragen die gevraagd werden gaan van 250 euro voor de wielrennersvereniging tot 50 euro per twee jaar aansluiting bij de triatlon-duatlonvereniging en 50 euro per jaar voor de Basketballiga. Het enige wat men moest doen om deze vergoeding te bekomen, was een motivatie geven van de reële kost van de opleiding. Deze was betrekkelijk bedroevend, aangezien er slechts acht criteria in waren opgenomen. De Franstalige federaties zijn niet geïnteresseerd in de opleidingsvergoeding, doen de moeite niet die aan te vragen of denken dat ze overbodig is.

Het Bloso is er zich van bewust dat, indien men een link maakt tussen een opleidingsvergoeding en een transfer, er een belemmering is van de vrije overgang. Enkel voor getalenteerde spelers zal een club bereid zijn opleidingsvergoedingen te betalen, zodat voor minder getalenteerde spelers de speler of de ouders voor de vergoeding moeten opdraaien. Indien de opleidingsfinanciering gekoppeld wordt aan het aantal jaren aansluiting, zal een oudere speler minder gemakkelijk naar een andere club kunnen gaan tenzij hij de vergoeding zelf betaalt.

Indien toch een opleidingsvergoeding wordt ingevoerd, dient deze gekoppeld te worden aan de kwaliteit. Dit gegeven ontbreekt volledig in het voorstel van decreet en in het decreet van de Franse Gemeenschap. Het meten van kwaliteit is niet evident, maar het moet een maatstaf zijn voor het bepalen van de vergoeding. In vele clubs wordt er niet kwaliteitsvol gewerkt. Uit de enquête naar

aanleiding van de staten-generaal van de sportclubs blijkt dat 62 procent van de Vlaamse sportclubs over niet één gekwalificeerde trainer beschikt. Volgens het Bloso moet vermeden worden dat clubs die geen goede kwaliteit bieden een even grote vergoeding krijgen als die clubs die zware investeringen doen in jeugdopleiding. Anders ontbreekt elke stimulans om tot een betere jeugdtypeopleiding te komen.

Enkel een goed uitgebouwd en weldoordacht jeugdsportfonds, dat op maat van elke individuele sportfederatie wordt opgericht, biedt naar ons oordeel toekomstperspectieven voor een duurzame en kwaliteitsvolle jeugdopleiding. Collectieve bijdragen van de clubs, gelden van de sportfederatie zelf en van de sponsors, kunnen bij elkaar gebracht worden in het jeugdsportfonds. Of de overheid hierin al dan niet moet tussenkomen laat ik over aan het politieke niveau. De gelden die verzameld worden in dit fonds moeten dan herverdeeld worden tussen de clubs op basis van kwaliteitscriteria qua jeugdwerking, gekwalificeerde trainers, aantal spelers in opleiding en gedane investeringen. Het voorbeeld van de basketbalbond is perfect en het huidige decreet op de niet-professionele sportbeoefenaar moet niet worden aangepast.

15. Toelichting door mevrouw Katrien Van Kets, vertegenwoordiger van de Vlaamse Sportfederatie

Mevrouw Katrien van Kets : Volgens de Vlaamse Sportfederatie is het geen goed idee de koppeling door te voeren tussen een opleidingsvergoeding en een transfer. Het huidige decreet biedt de mogelijkheid om een jeugdfonds op te richten, zodat er geen wijzigingen noodzakelijk zijn. Er bestaat een absolute noodzaak aan systemen die er voor zorgen dat clubs, die een goede jeugdopleiding verzorgen, gecompenseerd worden. Als hier niet dringend werk van gemaakt wordt, zullen clubs gedemotiveerd raken door het feit dat clubs die hierin niet investeren de spelers komen wegplukken. Aan deze noodzaak kan beantwoord worden binnen het huidige decreet.

In een afzonderlijke nota aan de commissieleden zal ik het standpunt van de Vlaamse Sportfederatie nog eens duidelijk schetsen.

16. Vragen van de commissieleden aan de heren Dirk De Vos en Philippe Paquay en aan mevrouw Katrien Van Kets

De heer Felix Strackx : Het gebeurt zelden dat we tijdens een hoorzitting zo'n duidelijke standpunten te horen krijgen en dat we meteen een conclusie kunnen trekken.

Ik had reeds zeer lang een aanvoelen dat de jeugdopleidingen in bepaalde categorieën meer geld opbrengen dan ze kosten ; dat ze zelfs de financiële gaten van de eerste ploeg moeten helpen opvullen. Dit gevoel, want bij mij gaat het slechts om een gevoel, wordt nu bevestigd door de heer De Vos. Heeft hij een concrete basis om deze stelling te staven ?

De heer Kris Van Dijk : In deze hoorzitting werd volgens mij veel meer nadruk gelegd op het belang van de clubs dan wel op het belang van de individuele sporters. Het welbevinden van de sporter echter vergt een goed draaiende, leefbare club. We mogen deze zaken volgens mij niet uit elkaar trekken.

Moet er aan het huidige decreet niets veranderd worden, en moet elke federatie zelf een creatieve oplossing zoeken naar het voorbeeld van de basketbalbond ?

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Van Dijk. Misschien werd hier de indruk gewekt dat er eerder in het belang van de clubs dan in het belang van de sporters gesproken werd. Maar een hoorzitting is geen weergave van standpunten, wel een manier om informatie op te doen. Dus wil ik de indruk, dat we vooral de clubs willen dienen, toch wel relativeren of weerleggen.

Ik heb een vraag aan het VSF. Bij de totstandkoming van het decreet van 1996 was er vanuit de federaties grote tegenkanting tegen het schrappen van de opleidingsvergoedingen. Vandaag meen ik te begrijpen dat het VSF tevreden is met het huidige decreet en dat het eigenlijk allemaal niet meer hoeft. Als dat inderdaad zo is, betekent dat wel dat de geesten 180 ° gedraaid zijn. Vanwaar die kentering ?

De heer Dirk De Vos : Dat jeugdafdelingen meer opbrengen dan ze kosten, hebben we proefondervindelijk vastgesteld : het blijkt gewoon uit de boekhouding. Vermits de jeugd opbrengt, kunnen we er nog in investeren. Ik spreek hier wel uitsluitend over voetbal. Over de andere sectoren kan ik mij niet uitspreken.

Sporter en club hebben elkaar nodig : ze hebben er beide belang bij dat de organisatie goed functioneert. Wij zijn wel voorstander van overheidssteun, maar niet gekoppeld aan de transfer-opleidingsvergoedingen. Je kan het met het bedrijfsleven vergelijken : ook daar wordt aanzienlijk in opleiding geïnvesteerd om de continuïteit te garanderen. Een kwaliteitsvolle opleiding voor iedereen is belangrijk. Voor ons kan de financiering hiervan niet via de transfer. Wij zijn voorstander van de jeugdopleidingsfondsen.

De heer Philippe Paquay : Het voorbeeld van de basketballiga bewijst dat de noden van de clubs kunnen gelenigd worden door de federaties zelf. Voor Bloso hoeft er niets aan het bestaande decreet te worden veranderd.

Als de overheid de sport wil steunen, moeten er andere decreten gewijzigd worden. Maar ik moet daarover hier en nu geen mening geven. Dat is een beslissing die moet genomen worden op politiek niveau. Overheidssteun kan volgens mij het best via jeugdsportfondsen.

Mevrouw Katrien Van Kets : Voor ons hoeft er aan het decreet niets veranderd te worden wat betreft opleiding en transfer. Wel zou de idee van een jeugdfonds een concretere vorm moeten krijgen.

Wij hebben een rondvraag gedaan bij de federaties. Daaruit bleek dat voor het afschaffen van de transfervergoedingen, door de federaties zelf oplossingen gezocht werden. Bij de federaties die ingingen op onze rondvraag is er ook geen vraag naar transfer-opleidingsvergoedingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Frans DE COCK

Jo VERMEULEN
